

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2016. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2016. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

Budapest, 2017. április 24.

Varga Benedek
főigazgató

Zsurki Attila
gazdasági igazgató

A MAGYAR NEMZETI MÚZEUM
2016. ÉVI KÖLTSÉGVETÉSI BESZÁMOLÓJÁNAK
SZÖVEGES INDOKLÁSA

I. ÁLTALÁNOS INDOKLÁS (FELADATKÖR, TEVÉKENYSÉG BEMUTATÁSA)

1. Az intézmény feladatkörének, 2016. évi tevékenységének ismertetése

Kiállítások

145.108 eFt

Látogatóinknak igyekszünk minél teljesebb képet nyújtani a magyar múlt és történelem hagyományairól és emlékeiről.

Intézményünk kiemelt szakmai feladatai közé tartozik saját gyűjteményi anyagának, régészeti leleteinek közzététele, tudományos feldolgozása kiadvány és/vagy kiállítások keretében. Ennek érdekében igyekszünk bekapcsolódni hazai és nemzetközi projektekbe, kutatók közötti együttműködésekbe, valamint részt venni a nagy hazai és nemzetközi történeti-régészeti kiállításokon is.

A Magyar Nemzeti Múzeum 2016. évi kiemelt szakmai stratégiai célja olyan kiállítások rendezése, amelyek egyfelől gyűjteményeink gazdag anyagának időszakos bemutatásakor a legmodernebb kiállítás rendezési elveknek megfelelően a legújabb tudományos megállapításokon, kutatásokon alapulnak, illetve másfelől a társadalmi kapcsolataink erősítése, vagyis a Múzeum iránti bizalom megnyilvánulásának erősítése.

A Magyar Nemzeti Múzeum budapesti épületében 8 állandó kiállítás várja az érdeklődőket minden nyitvatartási napon. Az épületben óriási területet elfoglaló tárlatok időben és térben is nagy utat járnak be: az őskőkortól napjainkig ismerhetjük meg Magyarországot, illetve a Kárpát-medence népeinek történetét.

Az MNM *kiállításpolitikájának sok évtizedes problémája*, hogy előre látható és tervezhető *anyagi fedezet* rendszerint *nem áll rendelkezésre*, így kiállításainkat a legtöbb esetben pályázati vagy támogatási lehetőségekből tudjuk finanszírozni.

Kiemelt programunk volt 2016-ban az Országjáró Múzeum•kör•út székesfehérvári bemutatója. Emellett az elmúlt év során előkészítettük az országjáró program további 10 helyszínen való megvalósításának pályázati anyagát. A Magyar Nemzeti Múzeum országjáró projektje az elmúlt évben kormányzati céltámogatásból jött létre és két alprogramból állt. Segítségével az MNM, mint a kulturális alapellátásban aktív szereplő, az egzisztenciálisan nehéz helyzetben lévő vidéki gyermekeket kívánta támogatni. Célunk elsősorban az volt, hogy az MNM új, barátságosabb és nyitottabb arculatát megerősítve mind több embert érjünk el és hívjunk meg intézményeinkbe. A kiállításon az első világháborúba sodródott közember, valamint a háborús propaganda, és a világháború mindennapjai kerültek a középpontba egészen váratlan és szokatlan módon, a legmodernebb látványelemeket alkalmazva. A kiállítás igazi látványattrakció: egyedi kísérletként szimbolikus installációban ötvözi a valóságos és a virtuális kiállítást, eredeti és nemes másolati műtárgy-anyagot mutat be. A gömbsátor belső kialakításában a

kreatív koncepció az új vizuális nyelv szemszögéből megfogalmazott kiállítói tér: innovatív látványelemek kidolgozása, fényinstallációk alkalmazása hagyományos díszlet-kiállító tér együttesében. A gömbsátor adottságait kihasználva egy teljes 360 fokban körbejárható egyedi kiállítótér jön létre, emellett a 18 méter átmérőjű gömb remek programhelyszín, mely egyszerre kb. 60-70 látogató befogadására alkalmas. A monumentális sátor látogatása ingyenes. Az MNM számára kiemelten fontos a hátrányos sorsú gyermekek tudáshoz és értékhez való juttatása. Az intézmény nagy figyelmet fordít arra, hogy minél többen olyanok is részesei lehessenek a programnak, akik szinte soha vagy egyáltalán nem juthatnak el múzeumba szociális körülményeik miatt.

Az intézmény aktív szerepet vállalt a Széchenyi István születése 225. évfordulójához kapcsolódó jubileumi év különböző rendezvényeinek tervezésében és megvalósításában. Széchenyi hétköznapijainak megelevenítése, életműve jelennek és a jövőnek szóló üzenete, ma is aktuális írott munkáinak minél szélesebb körben történő megismertetése nagyban hozzájárulnak a nemzeti identitástudat erősítéséhez. Alakja mai divatos szóval élve „univerzális életpályamodell” az elméleti és tevételes társadalmi szerepvállalások terén.

Megkezdődött az „Ige-idők; 500 éve Reformáció – a reformáció története és öröksége a Kárpát-medencében” című 2017-ben a Magyar Nemzeti Múzeumban nyíló nagyszabású kiállítás tervezése, szervezése

A főépületben rendezett kiállításainkat igyekszünk máshol is megmutatni. A „Nézőpontok” című kiállításunkat vándoroltattuk, idén két hazai helyszínen került bemutatásra: Szentesen, a Koszta József Múzeumban, majd Nagyatádon a Városi Múzeumban, végül az év végén Pozsonyban a Szlovák Nemzeti Múzeum Magyar Kultúra Múzeumában mutattuk be. Folytatódott a Robert Capa sorozat külföldi, olaszországi bemutatása is.

Folytatódott a Magyarország honfoglalás kori és kora Árpád-kori sírleleteit bemutató sorozat. A projekt célja a honfoglalás kori leletanyag teljes feldolgozása, elemzése és kiadása.

Elkészült és megnyílt a **küthayai Kossuth Lajos Emlékmúzeum** új állandó kiállítása.. A munkálatokhoz az ankarai magyar nagykövetség és az isztambuli magyar kulturális intézet is segítséget nyújtott. A múzeum felújítása a török kulturális tárcával, a török műemlékvédelmi és múzeumi hatóságokkal együttműködve, egyeztetve zajlott.

Akadálymentesítés

A fogyatékkal élő személyek esélyegyenlőségének előmozdítása, az érintettek társadalmi integrációjának növelése érdekében az állandó történeti kiállításunkban bővítettük a gyengén látók és vakok kiállításélményét megteremtő tapintható tárgyak-kiállításunkat, azonban továbbra sem megoldott az MNM Központ kiállításainak teljes akadálymentesítése. A műemlékvédelem által is engedélyezendő műszaki megoldások megtervezésére és kivitelezésére az intézménynek nincs elegendő forrása.

Hátrányos helyzetű látogatók fogadása

Rendszeresen fogadunk ingyenesen hátrányos helyzetű és határon túli diákokat, vezetést, előadást, bemutatót és oktatást tartunk nekik.

A digitalizált műtárgy-állományunk nyilvánossá tételével és a közösségi oldalak aktív működtetésével a hátrányos helyzetű térségekbe is sikerül értéket, információt eljuttatnunk és magas szintű kulturális szolgáltatást nyújtanunk. Ennek keretében az MNM MuseuMap nevű aggregációs szolgáltatása 2016-ban folyamatosan üzemelt, az előzetesen vállalt és már elkezdett feladatokat befejeztük, a portál szolgáltatásait javítottuk.

Időszaki kiállításaink rövid bemutatása

2016-ban 14 időszaki kiállítást rendeztünk és mutattunk be a közönség előtt az MNM Központban, melyek közül kimagasló látogatottságot ért el a Tündértkert ezüstje időszaki kiállítás, a Rejt/Jel/Képek '56 – A forradalom titkos művészete című, nagy érdeklődésnek örvendő első világháborús témájú kiállítás, valamint a Megmentett műkincsek 2016. című diplomamunka-kiállítás. Ugyancsak említésre méltó a Keleti Éva fotográfus munkáit felvonultató időszaki tárlat. Kisebb kiállításaink között említendő „Az ország szíve”- Klauzál, a Szendrey Júlia vállkendője valamint Marton Antónia legyezője című kamarakiállítások.

2016 decemberében nyitottunk meg két, igen jelentős időszaki tárlatot: Scwanner Endre Schwanner/Idők című kiállítását, valamint az „Utolsó felvonás. IV. Károly király koronázása–1916” című kiállításunkat, mely az utolsó magyar királykoronázásnak állít emléket. Ezen két kiállításunk látogatottságára egyelőre nem rendelkezünk végleges statisztikával.

Intézményünk közreműködésével valósult meg a **„Herend Porcelain from Hungary”** – vándorkiállítás Japánban és a **„A magyar múlt emlékei Alvincen”** című roll-up kiállítás. (Az Alvinci Református Egyházközség, a Gyulafehérvári Bod Péter Alapítvány rendezése a MNM közreműködésével.)

MNM Rákóczi Múzeuma

A MNM Rákóczi Múzeuma 2016-ban hat időszaki kiállítást valósított meg. Négyet Sárospatakon, egyet-egyet Kassán és Eperjesen. Az NKA pályázat révén egy vándorkiállítás is megvalósult.

Az üveghegyen innen és túl

II. Rákóczi Ferenc alapította az első üveghutát a XVII. század végén a Zempléni-hegységben, Regéc-Hután. A XVIII. században a Károlyi-család birtokán még számos üveghuta kezdte meg működését. A technikai fejlődés nyomán a XIX. században ezek fokozatosan beszüntették működésüket, csupán csak egy maradt fenn a XX. század elejéig. 1916-ban szűnt meg az utolsó üveghuta, a Regéczi-Huta.

A nagyobbbrészt saját gyűjteményi anyagra támaszkodó kiállításon a kortárs üvegművészet is megjelenik. A kiállításához kapcsolódva leporelló is készült.

A kiállításához kapcsolódott múzeumpedagógiai foglalkozás és rajzpályázat.

Nagyasszonyok Sárospatak történetében

Kiállítás apropóját egy kettős történelmi évforduló adta. 1616. április 18-án, azaz 400 esztendeje kötött házasságot a pataki vár tulajdonosa, Lorántffy Zsuzsanna I. Rákóczi Györggyel. Ezáltal 400 esztendeje lett Sárospatak Rákóczi birtokká.

Az időszaki kiállítás vár XVI-XVII. századi történetének úrnőit vette sorba, s mutatta be életművüket: a két Perényi feleség, Dobó Krisztina, Kerecsényi Judit, Lorántffy Zsuzsanna, Báthory Zsófia, Zrínyi Ilona, Hesseni Sarolta Amália.

A kiállításához leporelló is készült.

Válogatás Dr. Mayer József adományából

Dr. Mayer József egykori pataki diákként egész életében kapcsolódott városunkhoz. Lehetőségei szerint segítségére volt a Kollégiumnak, Ő kezdeményezte Szathmáry Lajos Kossuth Gyűjteményének Sárospatakra kerülését. Még életében a MNM Rákóczi Múzeumának adta ex libris gyűjteményét. Halála után fia, dr. Mayer Ákos további ex-libriseket és iratgyűjteményét ajándékozta múzeumunknak. Metszetekből, levelekből, képekből válogattuk a kiállítást.

Válogatás Urbán György műveiből

2015-ben felújítottuk azon régi kezdeményezést, mely a múzeum kávézójában időszakos kiállítást mutatott be. 2016-ban Urbán György festőművész születésének 80. évfordulója alkalmából, munkásságát bemutató kiállítással készültünk, mely májustól a szezon végéig várta a látogatókat.

Kezdeményezésünkkel a múzeumunk gyűjteményében található képzőművészeti anyagnak szeretnénk rendszeresen bemutatkozási lehetőséget adni.

Kassa: Kelet-szlovákiai Múzeum: Vasba öntött múlt

2014-ben jelentős műtárgygyarapodás történt iparművészeti gyűjteményünkben. Dr. Sándor József adománya révén került múzeumunkba a Korompay öntöttvas gyűjtemény több mint 400 darabja. Korompay László halálát követően az örökösök értékesítették a gyűjteményt, melyet Dr. Sándor József megvásárlás után a MNM Rákóczi Múzeumának ajándékozott.

Az új gyűjteményt 2014-2015-ben mutattuk be Sárospatakon. Az ajándékozás egyik feltétele volt a gyűjtemény rendszeres bemutatása. 2016-ban időszakos kiállítás keretében került bemutatásra Kassán, a Kelet-szlovákiai Múzeumban.

2014-ben katalógus és leporelló is készült a kiállításhoz, melyet a kassai kiállításon is felhasználtunk.

Eperjes: Szlovák Műszaki Múzeum: Vasba öntött múlt

Az öntöttvas gyűjtemény ajándékozásának egyik feltétele volt a műtárgyak rendszeres bemutatása. 2016-ban időszakos kiállítás keretében került bemutatásra Eperjesen.

2014-ben katalógus és leporelló is készült a kiállításhoz, melyet az eperjesi kiállításon is felhasználtunk.

Vaja: Nagyasszonyok Sárospatak történetében – Vándorkiállítás

A Sárospatakon bemutatott műtárgyak fotóiból készült kiállítás. Apropóját egy kettős történelmi évforduló adta. 1616-ban kötött házasságot a pataki vár tulajdonosa, Lorántffy Zsuzsanna I. Rákóczi Györggyel, s lett 400 esztendeje Sárospatak Rákóczi birtokká.

A sárospataki kiállítás vándorkiállítás változata a keretezett képként bemutatott tárgyak, a hozzá kapcsolódó feliratokkal és összefoglaló szövegekkel végigkísérik a vár XVI-XVII. századi történetének úrnői életét. Vaja a vándorkiállítás első állomása. 2017-ben Nyírbátor és Regéc ad lehetőséget a két Perényi feleség, Dobó Krisztina, Kerecsényi Judit, Lorántffy Zsuzsanna, Báthory Zsófia, Zrínyi Ilona, Hesseni Sarolta Amália életének megismertetésére.

A kiállításhoz leporelló is készült.

MNM Palóc Múzeuma

A *”Tűz és a vas ura: a kovács”* c. kiállítás egy többgenerációs kovácsmester hagyatékán keresztül bemutatja a kovácsmesterséget, amely az ősidőktől napjainkig megmaradt, különös tekintettel a Nógrád megyei vonatkozásokra.

Farkas András festőművész kiállítása

Farkas András abaújszinei születésű festőművész képeiből válogatott Csordás Pál, a kiállítás kurátora. Farkas András 1920. november 30-án született Kassa mellett

Abaújszinán. A kassai gimnázium után a Képzőművészeti Főiskolán tanult. Balassagyarmaton 1947-től tanított. A festők közül példaképe Van Gogh, Rembrandt, Brueghel. Rendkívül széleskörű irodalmi ismerettel rendelkezett, baráti társaságban gyakran mondott verseket. Művészi munkája során hatalmas illusztrációs anyagot halmozott fel, a teljesség igénye nélkül néhány: Madách, Villon, Babits, Gvadányi. Kitűnő grafikus volt, akvarellfestés technikáját a könnyedség jellemezte, emellett kiváló volt karakterábrázolása, és meg kell említeni nagyszerű gúnyrajzait is. Olajfestményei, akvarelljei, grafikái középpontjában a vidéki élet, a földműves ember áll. Művészetében Bereczki Lóránd művészettörténész szerint „... egy kulturális hagyományokra, népi gondolkozásmódra építő, és korszerűen szóló művésszel ismerkedhetünk meg...”

„Beálllok rózsám katonának”- Palócok az I. Világháborúban

A balassagyarmati Palóc Múzeum éppen az I. Világháború következtében vált határ menti intézménnyé, mint ahogyan a palócság is, államterületileg ekkor szakadt ketté. E történelmi események és következmények indokolják, hogy a centenáriumi megemlékezésekben a Palóc Múzeum kiemelten vegyen részt, s emellett az éppen 1914-re elkészült Múzeum-épület szintén jövőre kerek évfordulós.

A választott cím utal arra, hogy néprajzi és történelmi megközelítésben kívánjuk bemutatni az I. Világháború eseményeit, hatásait. A tárlat egyrészt a helyi, megyei történelmi eseményeket felidézve állít emléket a hősöknek és áldozatoknak - kitekintéssel a határon túli, felvidéki területekre -, másrészt a néprajzi jelenségeket tartjuk szem előtt.

Szent Vagabundus – 90 éve született Jánossy Ferenc festőművész

Születésének kilencvenedik évfordulója tiszteletére a balassagyarmati Jánossy Képtár és Balassagyarmat Város Önkormányzata rendezvénysorozattal emlékezett. Jánossyt talán leghíresebbé tevő témája, az egyéni mitológiát teremtő cirkuszok, karneválok, alakoskodások, bolondok, bohócok, túlvilági figurák, vagyis Szent Vagabundus, a fényes apollói és sötét dionüszoszi rendet egyesítő áldott csavargó világa.

Forradalomban éltünk Az 1956-os szabadságharc és forradalom hősei és áldozatai előtt tisztelgő, a balassagyarmati 56-os eseményeket is összegző időszaki kiállításunk, gazdag tárgyi és dokumentum anyaggal bíró enteriőr környezetben idézte meg a forradalmi korhangulatot, beszélt el a 60 évvel ezelőtt történeteket. A bemutatott tárgyak döntő része magángyűjtőktől származik, így a kiállítás egyúttal egyedülálló lehetőséget biztosít ezeknek a – szélesebb publikum előtt elzárt – gyűjteményi daraboknak a megtekintésére. Helyszín: Lapidárium, 2016. november 4. – december 31.

„Fából faragott csodák” Válogatás a Palóc Múzeum gyűjteményéből

A Balassagyarmati Fegyház és Börtön valamint az MNM Palóc Múzeuma között hosszú ideje jó munkakapcsolat alakult ki. A múzeum értékei a megvalósított kiállítással olyan csoporthoz is eljuthattak, akik akadályoztatva vannak intézményünk meglátogatásában. A kiállítás a palóc pásztorfaragás hagyományait mutatta be. A két intézmény közös célja volt a kiállítással, a fogvatartottak reintegrációja, a társadalomba való visszailleszkedés segítése, a gyökerek megtalálása. A program elérte célját.

„A kakastoll nem bokréta”

A balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ 2016. május 29-én megrendezett Gyermeknap c. rendezvényére készült a kiállítás. A nap tematikája a kakas volt, amely elsősorban a Kiskakas gyémánt félkrajcárja c. mese köré épült. Itt csatlakozott be a múzeum néprajzi gyűjteményének kakasos motívumaival ellátott tárgyainak bemutatásával. A textil gyűjteményből elsősorban a halottas lepedők régies kakasos motívumai jelentek meg, még a kerámia bútor és használati eszközök gyűjteményeiből néhány díszített tárgy került bemutatásra.

Sorszám	Időszaki kiállítás címe	Időtartama	Kiállító tér [m2]	Látogatói létszám [fő]
Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest: saját épületben				
1.	Rejt/Jel/Képek '56 – A forradalom titkos művészete	2016. június 23. – nov. 13.	3.883,26	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
2.	Kontakt – Keleti Éva fotói	2016. szeptember 2 3. – nov.20.	211,11	3.897
3.	Szendrey Júlia vállkendője-kamarakiállítás	2016. január 22 –30.	193,78	2.888
4.	„Az ország szíve”- Klauzál-kamarakiállítás	2016. május 27–június 26.	193,78	16.819
5.	Tündéerkert ezüstje	2016. június 6 – szeptember 11.	193,78	44.079
6.	Vaskorona rend 200.évfordulója	2016. január 1 – szeptember 28.	193,78	16.959
7.	Megmentett műkincsek 2016.	2016. június 24. –szept. 25.	211,11	162
8.	Múzeumkert – Ötletpályázat - Poszterkiállítás	2016. augusztus 29 – szeptember 11.	339	30.244
9.	Elő/Idő/Hangolódva - Reformáció 499	2016. szeptember 16 – szeptember 30.	193,78	5.411
10.	Kerítés kiállítás-Múzeum krt. '56	2016. október 21. –dec. 31.		nem mérhető
11.	Afrika jelene, mintákban a világ	2016. október 19 – 2016. november 13.	248,89	12.858
12.	Marton Antónia legyezője	2016. november 2 – december 31.	193,78	21.031

13.	Schwanner/Idők	2016. december 1-től	211,11	nem mérhető (kombinált időszak), de min. 169,6.350
14.	Utolsó felvonás. IV. Károly koronázása	2016. december 20-tól	749,68	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)

Sorszám	Kiállítás címe	Időtartama	Kiállító tér [m2]	Látogatói létszám [fő]
MNMM Rákóczi Múzeuma_ Sárospatak (saját épületben):				
1.	Az üveghegyen innen és túl	2016.jún..18.-2017.okt. 30.	80	4 694
2.	Nagyasszonyok Sárospatak történetében	2016. júl. 15.- nov.27.	108	3 491
3.	Válogatás dr. Mayer József adományából	2016. máj. 14.-szept. 18.	60	8 557
4.	Válogatás Urbán György műveiből	2016.júl. szept. 18.	138	5 263
MNMM Mátyás Király Múzeuma_ Visegrád:				
1.	A római kor utolsó évszázada a Dunakanyarban	2015.08.19. – 2017.06.30.	56	83.286
2.	Királyok Visegrádja	2016.10.28.-	40	5.397
MNMM Vármúzeuma Esztergom				
1.	A mese folytatása- Grincz Máté kiállítása	04.02.-04.24.	160	515
2.	Transfer- Dansk folkekunst	05.06.-06.05.	160	1 521
3.	Részletek- Török László kiállítása	06.18.-07.10.	160	1 210
4.	2014-2015 válogatás- Kosmáry Gabriel kiállítása	07.15.-08.07.	160	1 512
5.	Megfoghatatlan- XX. Esztergomi Fotógráfiai Biennálé	09.02.-10.02.	160	1 386
6.	Ars Sacra "Üdvözlöt a szabadsághozóknak" Országos Festészeti Pályázati kiállítás Mindszenty József Emlékkiállítás	10.16.-11.09.	160	500
7.	125 éves a Mária Valéria híd kiállítás	11.11.-11.27.	160	187
8.	V. Művészet Esztergomért- Adventi kiállítás és vásár	12.10.-12.23.	160	133
9.	Jézus kinszenvedésétől a feltámadásig – Maria De Faykod szobrászművész fotókiállítása	03.23.-04.30.	401	800
10.	Széchenyi 225 – Gróf Széchenyi István születésének 225. évfordulója alkalmából szervezett kiállítás	08.31.-09.18.	401	352

11.	Atlasz Gábor kiállítása	09.23.-10.30.	401	376
12.	Gadányi Jenő Emlékkiállítása	11.11.-12.15.	401	350
13.	Velencétől Esztergomig – Magyar Miklós festőművész és Vincze József szobrászművész kiállítása	04.03.-05.03.	95	412
14.	Magyar Judit Mária kiállítása	09.11.-09.30.	95	178
15.	Kézzel Fogható Kiállítás	09.16.-09.30	95	101
16.	DONORART kiállítás Bali szigetéről	10.07.-10.30.	95	333
Palóc Múzeum saját épületben				
1.	Tűz és a v as ura: a kovács	2016. jan 1.-ápr. 30.		
2.	Farkas András festőművész kiállítása	2016. márc. -ig		
3.	„Beálllok rózsám katonának” –Palócok az I. vh.-ban	2016. máj.31.- dec. 31.		
4.	Szent Vagabundus 90 éve született Jánosy Ferenc festőművész	2016. szept. 13.-2017. febr. 26.		
5.	Forradalomban élünk	2016. nov. 4.-dec. 31.		
Nyírbátor				
	Az Alföld szecessziós építésze			*
1.		2016. 03.17- 05.13	35	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
2.	Visszatekintés Tabiné Jenei Erzsébet életműkiállítása	2016.05.21-06.17	35	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
3.	Tallérok, dukátok, garasok Báthory pénzek	2016.06.25-07.29	35	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)

4.	Benne voltam a muzsikában, és a muzsika bennem volt – Simándy József emlékkiállítás	2016.08.02-08.19.	35	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
5.	Az I. világháború és Magyarország társadalma	2016.09.15-10.07	35	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
Vaja				
1.	Dudás Gyula - emlékkiállítás	2016.02.22. – 03.05.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
2.	XVI. Téli Alkotótábor zárókiállítás	2016. 03.05. – 03.18.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
3.	Nagybányán alakult Maticska Jenő alkotó és Képzőművészeti kör „Csillagösvényen” c. kiállatása	2016.03.18. – 04.30.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
4.	Tisza Nagy Menyhért emlékkiállítás	2016.05.06. – 05.25.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
5.	II. Vajai Honvéd Művésztelep zárókiállítás	2016.05.27. – 06.06.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)

6.	Lakatos Tibor nyíregyházi alkotóművész kiállítása	2016.06.25. – 07.17.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
7.	Válogatás MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye képzőművészeti anyagából	2016.07.26 – 09.20.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
8.	IX. Vaja Art Őszi Művésztelep zárókiállítása	2016.09.12- 10.31.	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)
9.	Négy év vérben és vasban – A nagy háború. Az I. világháború története 1914-1918. A Hadtörténeti Intézet és Múzeum vándorkiállítása	2016.09.11. – 12.10.-ig	77	nem mérhető (az állandó kiállítás jegyével volt látogatható)

* Nem mérhető azoknak az időszak kiállításoknak a látogatói létszáma, amelyeket az állandó kiállítások jegyével lehetett megtekinteni!
A táblázat nem tartalmazza az időszaki kiállításokhoz kapcsolódó látarvezetések és egyéb programok adatait, továbbá nem tartalmazza az országos és nemzetközi kiállításainkat.

Az anyaintézmény és tagintézményei **saját épületében**, valamint az Auschwitz-Birkenau Állami Múzeum magyar kiállításában összesen **570.459 fő** látogató fordult meg az alábbi bontásban:

- **Állandó belföldi kiállítások:** 36 db, **413.378 fő** látogatóval
- **Állandó külföldi kiállítás (Auschwitz):** 1 db, 610 m²-en, **69.239 fő** látogatóval.

Az anyaintézmény és tagintézményei időszakos kiállításainak látogatószáma:

- **Időszakos belföldi kiállítások:**
 - új és áthúzódó saját épületben:
55 db **86.209 fő** látogatóval
 - országos és nemzetközi saját épületben:
4 db **1.633 fő** látogatóval
 - országos és nemzetközi külső helyszíneken:
9 db **27.630 fő** látogatóval
 - **Időszakos külföldi kiállítások:**
7 db **49.085 fő** látogatóval
- Időszakos kiállítások összesen: 75 db 164.557 fő** látogatóval

Az állandó belföldi kiállításokat 413.378 fő, az időszakos belföldi kiállításokat *saját épületben* 87.842 fő látogatta. Kiállításainkat *külső helyszínen* belföldön 27.630 fő, illetve külföldön 49.085 fő látogatta.

Az összes látogatói létszám (állandó + időszakos) alakulása saját épületben

Megnevezés	2015. [fő/év]	2016. [fő/év]
	tény	tény
Magyar Nemzeti Múzeum	128.595	157.042
Vértesszőlős	10.045	8.810
Palóc Múzeum	33.761	15.318
Villa Romana Balácsa	5.358	6.602
Rákóczi Múzeum Sárosp.	147.642	139.146
Báthori Múzeum Nyírbátor	11.700	5.045
Vay Ádám Múzeum	16.297	5.892
Mátyás Király Múzeum	173.156	127.076
Vármúzeum és Balassa	37.737	36.289
<i>Részösszesen</i>	<i>564.291</i>	<i>501.220</i>
Auschwitz	75.828	69.239
Mindösszesen	640.119	570.459

A 2015. évi tényoszlop a saját épületben országos és nemzetközi kiállítási programok keretében megvalósuló kiállításokat is tartalmazza. Az összes látogatói létszám 11%-os csökkenést mutat az előző évhez képest. A központi MNM esetében az előző évhez képest 22%-os a látogatói szám növekedés pedig ez az adat nem tartalmazza a központi épületen kívüli kiállítások látogatószámát, így pl. az Országjáró Múzeum 32.000 fős vagy a Capa in Italia Parmai és San Gimignanoi 24.000 fős látogatói számát, valamint nem szerepel a táblázatban azon kiállítások látogatószáma, amelynek nem volt külön belépőjegye.

Az MNM központi intézményén és Balácán kívül a vidéki intézmények látogatói száma az előző évihez képest csökkent, vélhetően a kedvezőtlen gazdasági viszonyok miatt.

Az **MNM Rákóczi Múzeumában** az előző évhez képest minimálisan, 5%-kal csökkent a látogatók száma, azonban pl. a jegybevételeket ez nem befolyásolta, mivel a jegyet vásárlók megoszlása előnyösen változott. Csökkent az ingyenes látogatók köre, nőtt viszont a teljes árú jegyet vásárlóké. Tovább erősítettük marketing tevékenységünket, az állandó és időszakos kiállításokhoz kapcsolódó meghívók, plakátok készítése, megnyitók szervezése, leporelló (szóróanyag) terjesztése. Számos időszaki kiadványban, hirdetőújságban, a regionális TV hírműsoraiban, tematikus összefoglalásokban szerepeltünk.

Közművelődés (rendezvények, konferenciák), marketing

20.592 eFt

MNM Központ

2016-ban is minden rendezvény esetében a látogató szám növelésén túl, az igényes szórakoztatás, az ismeretterjesztés, valamint a múzeum elismertségének növelését tartottuk az elsődleges célnak. Az év második felében pedig mindehhez a közösségépítés szándéka is csatlakozott.

A kulturális konkurenciának proaktív hozzáállással, egyre szélesebb kínálattal igyekszünk válaszolni. Nagyrendezvényeink szakmai és szórakoztató programjainak kínálatát, valamint külső megjelenését megújítottuk.

2016-ban igyekeztünk, hogy a folyamatosan meglévő sikeres programjaink mellett az újakat is megkedveltessük a látogatóinkkal.

NAGYRENDEZVÉNYEK – SAJÁT SZERVEZÉSBEN

1. **21. Múzeumok Majálisa 2016** Látogatószám összesen: kb. 40000 fő (20000 fő/nap)
2. **Múzeumok Éjszakája** Látogatószám: 2500 fő fizetős, kb. 4000 karszalaggal érkező látogató
3. **Kulturális Örökség Napjai** Látogatószám: 300 fő
4. **Múzeumok Őszi Fesztiválja** Látogatószám: 1000 fő
5. **Pulzsky-estek (kerekasztal beszélgetések)** Látogatószám: 30 fő/alkalom

NAGYRENDEZVÉNYEK – BEFOGADOTT PROGRAMOK

1. **Tavaszi Fesztivál** Látogatószám: 500 fő
2. **Tudományfesztivál – Föld Napja** Látogatószám: 2000 fő
3. **Koncertek** Látogatószám: koncertenként 250 fő

RENDEZVÉNYEK – KÜLSŐ HELYSZÍNEKEN

1. **Sziget Fesztivál-megjelenés** Látogatószám összesen: kb. 25000 fő

1) Állandó és időszakos kiállításokhoz szervezett programok

Múzeumandragógiai tevékenység

A múzeumandragógiai programkínálatot a modern és elhivatott kultúrákövetítés jegyében 2016-ban új elemekkel bővítettük – a klasszikus, jól bevált formák megtartása mellett.

A 2015-ös évhez képest ez több mint százal több programot, és mintegy 3500-al több résztvevő látogatót jelentett a programokon, amely nem csupán a bevétel miatt eredmény, hanem abban is határozott megerősítés, hogy a minőségi kiállításokon túl folyamatos, sokrétű programjaink azok, amelyek komoly érdeklődésre tartanak számot a múzeumban, mint tudásközpontban és közösségi térben.

Kifejezetten sikeresnek mondhatjuk tehát, hogy magas színvonalú programjaink továbbra is egyre keresettebbek, így a jövőben is tovább kívánjuk őket tökéletesíteni, a passzív kiállítás-interpretációs formák folyamatos fejlesztése mellett (applikációk és sétálólapok).

Idegen nyelvű tárlatvezetések

Az idegen nyelvű vezetések között továbbra is kínálatunkban tartjuk a külföldi csoportok és egyéni látogatók körében igen népszerű, Top10 angol nyelvű vezetésünket, amely során a magyar nemzet történelmét és legfontosabb műkincseinket mutatjuk be röviden. Emellett természetesen a specifikus látogatói igényekhez szabva folyamatosan elmélyültebb, egy-egy témára jobban fókuszáló, tematikus vezetésekkel is várjuk a turisztikai, diplomáciai, szakmai és oktatási szervezésben érkező külföldi csoportokat.

Magyar nyelvű, tematikus tárlatvezetések az állandó és időszakos kiállításokon

A magyar nyelven zajló tárlatvezetések fő célközönségét továbbra is iskolai szervezésben, a kerettantervi illeszkedés vezérfonalát is szem előtt tartó csoportok alkotják, azonban a nyugdíjasklubok és egyéni szervezésben érkező családok és baráti társaságok körében is rendkívül kedvelt ez a műfaj.

Élő Múzeum programcsaládunk továbbfejlesztése időszakos és állandó kiállításainkra

Külön sikernek tekintjük azt, hogy az összes, 392 db múzeumandragógiai programon részt vett 9649 fő közül 1961-en az Élő Múzeum programcsaládunk 90 db megtartott alkalmának valamelyikén vettek részt. Ez a növekedés a tavalyi évhez képest több mint 100 %-os: a 2015-ös évben a 41 megtartott Élő Múzeum programalkalmon összesen 1096 fő vett részt. Elmondhatjuk tehát, hogy ez az egyedülállóan komplex, a Magyar Nemzeti Múzeumban fejlesztett programtípus a legnépszerűbb programjaink közé tartozik, az összes megtartott program több mint ¼-ét teszik ki ezek a megrendelések. Tapasztalataink szerint az iskolai keretek között érkező csoportok is egyre gyakrabban választják ezt a típust, mivel a kerettantervhez való illeszkedésükön túl élményszerű, személyes tapasztalatszerzésen alapuló tudáskövetítési formaként hoztuk létre ezen programokat.

Az első élő interpretációs programunk, a *Megelevenedő Aranykor* című program kezdeti sikereit követően minden évben újabb tucatnyi programot dolgoztunk ki, így 2016-ban is összesen 18 új Élő Múzeum-program tematikáját dolgoztuk ki és valósítottuk meg különböző tematikai és módszertani igények mentén. Ezeknek az interaktív, látványos és minden látogatói körben népszerű, új fejlesztésű programoknak nemcsak a látogatók részéről, de szakmai rendezvényeken, konferenciákon, mi több, a médiában is igen pozitív fogadtatásban volt része idén is.

Az épülettörténet és a Palotanegyed, valamint a hamarosan megújuló Múzeumkert interaktív bemutatása

Kiemelt közösségi, kulturális térként fontosnak tartjuk erősíteni a múzeum és tágabb környezete közösségi beágyazottságát – programokkal is alátámasztva.

A 2013-ban elindított *A mágnásfertály kultúrmágnese c. palotanegyedi-múzeumkerti séta* sikerességén felbuzdulva tematikus *múzeumkerti és palotanegyedi sétákat* 2016-ben is szerveztünk, előre meghirdetett időpontban – különösen a kapcsolódó nagyrendezvények idején (Kulturális Örökség Napjai, Építészet Világnapja, Múzeumok Őszi Fesztiválja) és egyéni csoportok megrendelésére is (többek között társintézmények csoportjainak is). A *100/100 Száz év(ek) száz percben c. interaktív, élő interpretációs programunk* korábbi változatának felújított, modernizált változatát 2016-ben is nagy sikerrel kínáltuk havonta előre meghirdetett programsorozatként, amelyet idén kiemelkedő sajtó-érdeklődés is kísért.

Nagyrendezvények során megvalósult programok

Kiemelkedően nagy sikerrel valósítottuk meg a *Pesti mesék a századvégről* című új, komplex, élő interpretációs módszereket is alkalmazó andragógiai programunkat, valamint a *Kérdezd a császárt, Ferenc Jóska válaszol* című, korhű audienciát bemutató interaktív programunkat a 21. Múzeumok Majálisán.

Emellett idén a Múzeumok Éjszakáján a Budapesti Operettszínházzal elindított együttműködés keretében új fejlesztésű, tematikus zenés Élő Múzeum produkciókat dolgoztunk ki az Operettszínház művészeinek közreműködésével, amelyek osztatlan sikert arattak a több száz látogató körében. Mindezek mellett népszerű kulturális-közösségi térként a múzeumnak, mint közintézménynek a civil szférával való szerteágazó kapcsolódási lehetőségeit is igyekeztünk erősíteni – erre a Múzeumok Majálisának Civil-negyede is kiváló alapot szolgáltatott, ahol 14 civil szervezet kapott interaktív bemutatkozási, közösségépítési lehetőséget a részt vevő muzeális intézményekkel közösen a Múzeumkertben.

A hazai és külföldi fiatalok körében egyaránt népszerű Sziget Fesztiválon idén is jelen voltunk, sőt az idei évre egy teljesen új, a Múzeumi Negyed központi tematikájához kapcsolódó óriás társasjátékot is fejlesztettünk az 1848-as magyar emigráció témakörében.

• *Megvalósult önkéntességi tevékenységek, önkéntesekkel ellátandó tevékenységek*

2016 folyamán összesen 97 önkéntes segítette intézményünk munkáját (2016. december 31-én az aktív önkéntesek száma 75 fő).

2016-ban az információszo­lgálatot magyar és különféle idegen nyelveken kizárólag az önkéntesek segítségével működtettük, akik egyúttal a speciális igényekkel érkező látogatókat is segítették. Ez több mint heti 48, önkéntesek által végzett munkaórát jelentett.

A 97 önkéntes elsősorban a Kommunikációs és Stratégiai Főosztály munkájában vett részt, de 20 fő a Történeti Tár, a Központi Könyvtár, a Restaurátor Főosztály, a Történeti Fényképtár, az Éremtár, valamint a Központi Adattár és Digitális Képtár munkatársainak munkáját is segítette. Ők főleg gyűjtemény-feldolgozási, adatbeviteli- és digitalizációs, valamint kiállítás-előkészítési segéd-feladatokban vettek részt az adott gyűjteményi szakmunkatárs instrukciói alapján.

A Magyar Nemzeti Múzeum múzeumpedagógiai küldetése illeszkedik az Alapító okiratban megfogalmazott feladatokhoz, amelynek megfelelően segíti minél szélesebb körben a társadalom művelődését és az egész életen át tartó tanulást. Mindezeket múzeumpedagógiai

programjaival, családi rendezvényeivel teszi. Ezen felül a múzeum múzeumpedagógusai állandó előadói az országos múzeumpedagógiai és közművelődési konferenciáknak, ezzel is részt vállalva a múzeumi szakmai párbeszédekben, konzultációkban és a sikerek és eredmények közzétételében, amely az egész szakma javát szolgálják.

- *Iskolai közösségi szolgálat működésének szöveges bemutatása*

A 2016-os évben is közvetlenül a diákokkal tartottuk a napi kapcsolatot – az MNM közösségi szolgálatos Facebook-csoportjához 2016. december 3-áig 218 diák tartozott, folyamatosan informálva őket az újabb iskolai közösségi szolgálatos lehetőségekről. Emellett az együttműködő iskolák koordinátoraival is kapcsolatban álltunk, akiket szükség esetén informáltunk az újabb lehetőségként felmerülő segítői tevékenységekről, valamint a diákok intézményünkben nyújtott teljesítményéről is.

A diákok a közönségkapcsolatok feladataiban segítettek: a különböző kis- és nagyrendezvényeink (Múzeumok Majálisa, Múzeumok Éjszakája délutáni és koraesti szakasza, Múzeumok Őszi Fesztiválja, stb.), valamint a különböző családi napok és múzeumpedagógiai foglalkozások előkészítésében és lebonyolításában, a múzeum kiállításaihoz kapcsolódó animátori feladatok ellátásában, illetve a látogatók informálásában, irányításában és segítésében.

Idén először a múzeumon kívül, vidéken is tudtak nekünk iskolai közösségi szolgálatos diákok segíteni – a székesfehérvári Kodolányi János Középiskola és Gimnázium diákjai a Magyar Nemzeti Múzeum Országjáró Múzeumának székesfehérvári helyszínén (Többes számban. Az 1. világháború mindennapjai és a háborús mindennapok valóságai) segíthette a látogatókat.

Ebben az évben először vontunk be diákokat egy készülő kiállítás (Schwanner – Idők) háttér munkálataiba. A diákok véleményeit figyelembe vettük az új kiállítás elkészítésekor. Ezek a segítői feladatok kiválóan alkalmasak arra, hogy kialakítsanak egy közösséget, ami folyamatosan jelen van az intézmény életében. Az ezeket a feladatokat ellátó diákok így néhány hónap alatt csapattá fejlődtek – megtanultak együttműködni, a tapasztalatok szerint a múzeumon kívül is tartják a kapcsolatot egymással. Ezáltal a szociális készségeik pont azon a területen fejlődtek, amelyek a virtuális kapcsolatokban inkább jártas „Z-generáció” számára nehézséget jelentenek.

MNM Rákóczi Múzeuma:

Közművelődési programok, rendezvények

- *Múzeumok Éjszakája:*

Júniusban az országos programhoz igazodva szerveztük meg a Múzeumok éjszakáját. Sokrétű programjának a belső várudvar, az Olaszbástya kazamata, a Sütőház és az állandó, időszakos kiállítások adtak helyet. Sikeres szakmai tárlatvezetések hívták fel a figyelmet állandó és időszakos kiállításainkra. Külön gyermekeket megcélzó programjaink voltak.

- *Várostrom:*

Immár hetedik alkalommal rendeztük meg az Ostromhétfőjét. A nyár legnagyobb eseménye múzeumunkban a várostrom. A csapatok 2016. július 15-én érkeztek és építettek táborát a várárokon. Másnap katonai szemlével vette kezdetét az esemény, s lett július 16-17. igazi katonai forgatag: két várostrom, fegyverbemutatók és a tábori élet várta a látogatókat a kicsiktől a legnagyobbakig.

A Város 100 ezer forinttal támogatta a programot és egy óriásplakát helyét rendelkezésünkre bocsátotta a rendezvény népszerűsítéséhez.

- *Egyéb:*

- Ismeretterjesztő előadások

- Rajzversenyek

- II. Rákóczi Ferenc koszorúzási ünnepségek

- Nemzeti és történelmi emlékhelyek napja

- Tematikus napok

- Múzeumok Majálisa

- Miénk a vár!

- Pütkösi Szent Erzsébet Napok

- Őszi Szent Erzsébet Napok

- Kulturális Örökség Napok

- Trinitárius nap

- Múzeumok Őszi Fesztiválja

- Ferenc napi játék, könyvvásár

- Éjszaka a múzeumban

- Zempléni Fesztivál: Huszonötödik alkalommal került megrendezésre augusztusban a (augusztus 12-21). A programsorozat szimbolikus helyszíne kezdetektől várudvarunk. A nyitó hangverseny mellett fellépett a Fesztivált alapító Liszt Ferenc Kamarazenekar, az Öregpalota a Mandel Quartet műsorának adott helyet. A Fesztivál idejére szabadtéri színpad épült a vár udvarán. Először kapcsolódott a programhoz a sárazsádányi néprajzi kiállítóhelyünk, ahol a tajvani gyermekkórus fellépése fergeteges sikert aratott.

- *Konferencia:*

Október 6-7-én zajlott Nagyasszonyok Sárospatak történetében című konferenciánk. A magyarországi előadók mellett szlovákiai és kárpátaljai kollégák is beszámoltak legújabb kutatásaik eredményeikről.

MNM Mátyás Király Múzeuma

Közművelődési programok, rendezvények

A hagyományosnak tekinthető ***Mátyás Király Napja*** 2016-ban rendhagyó módon május 14-én került megrendezésre az Országos Emlékhelyek Napja program keretein belül. Ezen a rendezvényen tárlatvezetések, koncertek, mesejátékok, lovagi torna, harcászati bemutatók valamint kézműves foglalkozások várták az érdeklődőket. A rendezvényen 285 fő vett részt.

Az országos programsorozathoz csatlakozva, került megrendezésre a ***Múzeumok Éjszakája*** Visegrádon. A 2015-ben nagy sikert aratott fáklyás Salamon-torony séta mellett különleges újdonságokkal is várta a visegrádi Mátyás Király Múzeum 2016-ban a Múzeumok éjszakájára érkezőket. Este hét órától kezdődött és közel három órán át tartott a "Nyomozz és tudj meg mindent a titokzatos, éjszakai palotáról!" elnevezésű programunk, amelyen mindenki saját elemilámpájának segítségével fedezhette fel az elsötétített palota titkait, amelynek „lakói” középkori ruhákban tűntek fel a szobákban és sok titkot is kifejtettek a kíváncsi látogatóknak. Mindeközben nyolc órától, az érdeklődők Gróf Péter régész tudományos előadását hallgathatták meg a nagyteremben: "Az agyafűrt tábornok. Képek és csontszilánkok a koponyasebészlet történetéből" címmel. Az előadás után meglepetés műsorszámként a Prima Vera Középkori Táncegyüttes fiatal táncosai szórakoztatták a közönséget, amíg a fáklyák kiosztásra kerültek és a Salamon-torony teraszán tervezett maszkbálhoz a maszkok elkészültek. Tíz órakor pedig elindult a fáklyás menet a Salamon-toronyba Pék Dudás Zsuzsi kecskedudás és zenekara vezetésével. A 34 méter magas torony teraszán fáklyák fényénél, élő zenére rophatták a táncot vendégeink. Az eseményen 149 fő vett részt.

A *Visegrádi Nemzetközi Palotajátékok* évről-évre, július második hétvégéjén állít emléket az 1335-ös visegrádi királytalálkozónak, a középkori Európa egyik legfontosabb eseményének. Három napon keresztül látványos lovagi tornák, pompás királyi menet, esti fáklyás felvonulás, vásár, koncertek és királyi borudvar várta az idelátogatókat. 2016-ban jelentős változtatásokra és újításokra került sor, ami elsősorban a rendezvény szerkezetét és helyszíneit érintette. A királyi palota reprezentatív épülete és reneszánsz kertje is megnyílt a Palotajátékok látogatói előtt. A palota épülete és kertje reggeltől késő estig fogadta a Palotajátékok látogatóit, akik a régi zenei koncertek és az izgalmas kosztümös tárlatvezetések mellett egy igazi középkori konyha működésébe, a kápolnateraszon felépült középkori katonai táborban pedig a lovagi élet mindennapjaiba is betekintést nyerhettek. A tábor küzdőterén történelmi párviadal-versenyen mérték össze tudásukat a versenyre jelentkezők, a palota reneszánsz kertjében pedig a SAGA harcművészeti iskolája tartott hiteles középkori források alapján összeállított harcászati bemutatókat. A nemzetközi gyalogos haditorna bemutatókra a királyi palota tornapályáján került sor.

A *Mátyás Király Történelmi Játsszópark* épületében került sor a Történelmi Bábukiállítás megrendezésére. A kézműves vásár több mint 100 vásárolóval és vendéglátóval várta a látogatókat. A vásári forgatagban egész nap utcazenészek és komédiások szórakoztatták a vendégeket, a városi parkban pedig kézműves mesterek tartottak bemutatót. A Salamon-torony teraszán régi zenei koncertek, táncbemutatók, a nézők bevonásával megrendezett lovagi hétpróba és nemzetközi lovagi bemutatók várták a közönséget. Az érdeklődők szakavatott régészek és muzeológusok segítségével tekinthették meg a torony helytörténeti kiállításait.

A nyitónapot megelőzően megemlékezés zajlott a *Visegrádi Együttműködés* 25. évfordulója tiszteletére, majd a V4 országok meghívott képviselői megkoszorúzták a Kötár bejáratánál található emléktáblát.

Múzeumunk minden évben részt vesz a Nemzeti Múzeum kertjében megrendezett *Múzeumi Majálison*, ahol fegyverbemutatóval, pénzveréssel, kiadványokkal népszerűsítjük a királyi palotát. Ez a rendezvény alkalmat ad arra, hogy a kiállításokon és konferenciákon kívül – melyek szakmai rendezvények – ki tudjunk lépni a múzeum falai közül és „el menjünk” a nagyközönségnek.

MNM Balassa Bálint Múzeuma

Babits Mihály halálának 75. évfordulója alkalmából Babits Év került megrendezésre az Önkormányzat támogatásával. Ennek köszönhetően a Babits Mihály Emlékházban áprilistól decemberig 22 rendezvény valósult meg.

MNM Báthori István Múzeuma

Téli múzeumi beszélgetések 4 alkalommal, Múzeumok éjszakája, Őszi múzeumi beszélgetések.

MNM Palóc Múzeuma

Múzeumunk 2016-ban volt 125 éves. Ennek tiszteletére emlékülést valamint időszak kiállítást rendeztünk *„Állítsunk egy társulatot!” – 125 éves a múzeumi tevékenység Nógrádban* címmel, a múzeum egykori, a Nógrád Vármegyei Múzeum Társulat által gyűjtött tárgyaiból, melyek azóta már a különböző környékbéli - megyei, valamint budapesti

múzeumokba kerültek. Az eltelt 125 évre, a múzeum történetére köszöntőkkel, előadásokkal, kiállítással és hangversennyel emlékeztünk a múzeum dísztermében.

„Élő népviselet a Palócföldön” című konferencia megrendezése. A régió népviseletének recens jelenségeit számba vevő ülésen a tudományos előadások mellett néhány falu felújított ünnepi viseletének bemutatására is sor került.

Múzeumunk időről időre helyet biztosít helyi művészek alkotásainak bemutatására, 2016-ban **Jánossy Ferenc** festőművész munkáiból nyílt kiállítás, a Város közreműködésével.

A Múzeum bemutatkozott a **X. Nógrádi Megyenapon..**

A Balassagyarmati Fegyház és Börtönben megvalósított Őszi Fesztivális **„Utazó kiállítás”** programmal (**„Fából faragott csodák” Válogatás a Palóc Múzeum gyűjteményéből c.**) kivittük a kiállítást a múzeum falai közül, hogy olyan közösségekhez is eljuthasson, akiket más módon nem tudunk elérni. A kiállítás kiemelt célja volt az elítéltek reintegrációjának elősegítése.

A **„Beállok rózsám katonának...”** Palócok az első világháborúban valamint az 1956. – Forradalomban éltünk című helyi vonatkozású kiállításaink mind a helyi közösségek, hagyomány őrző csoportok, egyéni gyűjtők, valamint hétköznapi emberek családi emléktárgyainak felhasználásával készülhetett el. Így a közösség sajátjának érezheti a kiállítást, a távolabbról érkező közönség pedig személyesebb, közvetlenebb szemszögből ismerheti meg ezen jelentős történelmi eseményeknek a helyi vonatkozásait.

A **komolyzenei koncertsorozat** idén is folytatódott, összesen 3 hangversennyel (Újévi, Múzeumok Éjszakája, Ars Sacra Fesztivál), valamint múzeumunk helyet adott egy jótékonysági koncertnek is, a balassagyarmati kórház javára.

Ingyenesen elérhető múzeumpedagógiai programjainkkal a térségben jelentős számú, nehéz körülmények között élő diák, és a számottevő kisebbséget alkotó roma gyermekek számára is biztosítottuk a múzeum által nyújtható kulturális élményt

Egyéb rendezvény:

Jótékonysági hangverseny Petik Ákos gitárművésszel a balassagyarmati Dr. Kenessey Albert Kórház javára

A Palóc Múzeumot 2016-ban a Nógrád Megyei Értéktár Bizottság NÓGRÁDIKUM díjban részesítette.

Ásatások, feltárások

6.865 eFt

MNM központ

MNM Régészeti Feltárási és Lelet-feldolgozási Főosztály, Régészeti Tár, Éremtár

A RFLF munkatársai részt vettek a Régészei Tár két ásatásán:

a Telki: hun kori áldozati lelet feltárásán, és Nagyharsány: római kori villaépület feltárásán. Az osztály munkatársai részt vettek a két terepbejáráson: Komárom – Vasúti elágazás: római és Árpád kori lelőhely azonosítása, műszeres lelőhely felderítés, Műszeres Lelelőhely-felderítési Csoport MNM Éremtárral közösen és Páty és Biatorbágy határa: Műszeres Lelelőhely-felderítési Csoport MNM Éremtárral közösen.

Az **MNM Balassa Bálint Múzeumában** 2016-ban kezdődött az Esztergom-Kovácsi ásatás

Az ország egyetlen kora középkori pénzverő települése, Esztergom-Kovácsiban található. A Szent István kori település ötvösök, vésnökök, kovácsok egykori lakhelye, mint régészeti lelőhely 1891 óta ismert, amikor is a vasút építésekor előkerültek az első sírok. A középkorban számos oklevél említi, határjáró oklevele is fennmaradt.

A Forster Központtal kötött szerződés értelmében átvettünk kb. 470 m², feltárássra alkalmas területet. Ez a kijelölt sáv tartalmazta a Szent István kori templom alapozásának és közvetlen környékének területét (a templom körüli temető részletével).

2016. október 13 - december 2-ig folytattunk régészeti próbafeltárást. Ennek során elsősorban a templom alapozására és közvetlen környékére koncentráltunk, mivel másutt nem kaptunk munkavégzésre alkalmas területet.

A Szent István kori templomalapozás tetejének letisztítása után láthatóvá vált a nagyméretű, elnagyoltan faragott kváderekből falazott tekintélyes szélességű alapozás maradványa. Rajta megfigyelhető volt az építéstechnika, a nagy szemű, durva kavicsokkal kevert helyben oltott mészhabarcossal. A templomalapozás készítési technikája a próbaásatás során egyértelművé vált. Az épület alapozásakor a kiásott alapárkokba soronként helyezték a nagyméretű, elnagyoltan faragott szögletes köveket. Majd híg, helyben oltott mésszel készült, igen nagyméretű kavicsokkal kevert habarcsot öntöttek rá. Ez a habarcs nemcsak a kövek közé, de a kövek és az alapozási árok közé is befolyt. A feltáráson letisztított alapozás oldalfalán így ezek a habarccsorgások megmaradtak. A templom közeléből származó fellelt kőfaragványok funkciója azonosítható, ikerablak osztóoszlopa, párkány töredékek, kerek oszloptöredék, kereszttel díszített sírkőtöredék stb.

A templom körüli temetőből 20 sírt tártunk fel, 2 temetkezés gödrét pedig részben újra feltártunk. A földsírok között egy kövel és két téglapítménnyel keretezett sírt találtunk. A sírokban leletek nem kerültek elő. Viszont sírleleteket találtunk az ásatás többször bolygatott területén, szórványként. Ezek: 11-15. század közötti pénzek, arany S-végű hajkarika, Árpád-kori fejtesgyűrű töredéke. Sok vasszög, vaslemez, és bronzolvadék darab került elő.

A feltáráson készült drónfelvétel a templomról, valamint folyamatban van a térinformatikai feldolgozása.

Ezen kívül nagy mennyiségű kúpos és egyenes középkori tetőcseréptöredék került elő.

Gyűjteménygyarapítás

15.940 eFt

MNM központ:

Régészeti Tár

Zalavári ásatás lezárult 2016. októberében, állatcsont anyagának feldolgozása folyamatban van. A nagyharsányi római villa ásatása, a Kőszárhegy fémkeresős terepbejárás, a regéci ásatás teljesült,

Római vágókard beszolgáltatása, Római bronznyeles borotva beszolgáltatása teljesült, Római leletek vásárlása Alsóhetényből folyamatos, Telki, hun kori leletek folyamatos.

Történeti Tár

Kulturális-és rendezvényplakátok, politikai plakátok, hirdetések gyűjtése. Dohányzástörténeti Gyűjtemény gyarapodása:

Dr. Handler György külföldön élő, magyar származású történész, újságíró a családi hagyatékként hozzá került, 1848-as ereklyeként őrzött tajtékpipát a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékozta. A pipát kísérő kis 19. századi levélke szerint a tárgyat Kiss Ernő mártír honvédtábornok, aradi vértanú hagyatékából vásárolták meg.

Érdekesebb új szerzemények: 1955. évi díszszemle képeslap, Éljen Rákosi Mátyás! (képeslap), olasz képeslapsorozat Magyarországról (15 db, 30-as évekből), A besztercebányai honvédemlékmű avatása 1899-ben (képeslap), Éljen a nemzeti hadsereg (1905) + Kossuth Ferenc lap, Apponyi Albert lap, Wekerle Sándor lap, Andrássy Gyula lap (Szabadelvű párt), 7 db I. világháborús képeslap, 8 db revíziós lap, 5 db Ferenc József és IV. Károly lap, 2 db Horthy Miklós, Teleki Pál gyászlap, porosz királyság alapításának emlékére kiadott lap

(1901), 3 db német birodalmi pártnapok lap, 2 db obersalzbergi Hitler villa, Brüsszeli világiállítás (1897), Berliini olimpia (1936), Szegedi szabadtéri játékok, Eucharisztikus kongresszus, 1925. évi szentév, egy eddig ismeretlen 56-os röpcédula, 2 db irredenta nyomat, Zita királyné halotti emléklapja, Bethlen István miniszterelnök meghívója, Erdélyi bál meghívó és táncrend, 6 db nyomtatvány Bibó István hagyatékából.

Történeti Fényképtár

Történeti forrásértékű fotográfiák gyarapítása gyűjtések, vásárlások útján.

Folyamatosan tartjuk a kapcsolatot különböző antikváriumokkal, figyeljük az internetes portálokat. Fogadjuk azokat, akik célzottan keresnek meg bennünket, mert úgy látják biztosítottnak fotóműtárgyaik jövőjét, ha az a mi gyűjteményünkbe kerül.

Fotográfusok keresnek fel bizalommal bennünket, s ennek nagy értékű ajándékokat köszönhetünk, amelyek most ugyan egy tömegben kerülnek be, de fokozatosan feldolgozva, egyre jelentősebb értéket képviselnek. A nagy nemzeti történeti gyűjtemény felelőssége igen nagy a válogatás terén, mert mindent nem tudunk elfogadni, s ugyanakkor tudjuk, hogy az analóg fotográfiák jelentős részének egyre meredekebben emelkedik az ára.

A gyűjtés és vásárlás csak annyiban tervezhető, hogy azokat a darabokat, amelyek már a látókörünkben vannak, s fontosnak tartunk az egyes egységek szempontjából, igyekszünk megvásárolni.

A Fényképtár gyűjteményei több kimagasló értéket képviselő műtárgyat tudtak megvásárolni az NKA Közgyűjteményi Kollégiumánál elnyert pénzből.

Így hozzánk került 3 db kromotíпия, 5 db cianotíпия, illetve fényképek a két világháború közti korszak neves alkotóinak munkáiból, továbbá sikerült megvásárolnunk Ybl Miklós különleges portréját is.

Ezek mellett mind a Magyar Nemzeti Bank, mind a Magyar Művészeti Akadémia javaslatunkra vásárolt meg nagy értékű, egyedi, különleges fotóműtárgyat, amelyeket letétként helyeztek el gyűjteményünkben. MNB a már több éve figyelt Kossuth dagerrotípiát az Egyesült Államokból, míg a MMA egy aukción felbukkant különleges az 1848-as forradalom és szabadságharchoz köthető dagerrotípiát.

Ajándékként a gyűjteménybe kerültek az amerikai katolikus misszió működésének (1948) fényképei két albumban.

Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály

2015. májusában a 14/2015. (III. 11.) MvM rendelet alapján a MNM akkreditációt nyert nagyberuházást megelőző régészeti feltárás végzésére (Pest, Nógrád, Heves, Komárom-Esztergom megye területére), mely munkákra elsősorban a Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály kapacitásaival számolt az Intézmény. Az MNM az új akkreditációs rendelet alapján leginkább területi illetékességű filiáléi által érintett. Ezen kívül az MNM akkreditációjában szereplő megyékben a megelőző feltárásokat végző intézmények alvállalkozójaként vonható be a munkába. A múlt évben két beruházási projektben körvonalazódott az MNM részvétele (Esztergom–Intermodális beruházás és Salgótarján–Bevásárlóközpont építése). Az esztergomi beruházás örökségvédelmi munkálataiba (próbafeltárás) egyelőre még csak a MNM BBM munkatársai kapcsolódtak be. A salgótarjáni projekt megvalósítása nem kezdődött el 2016-ban.

Az RFLF a gyűjtemény gyarapítása mellett a megyei hatókörű városi múzeumoknak leleteket adott vissza. 5 projekt 7 lelőhelyének anyagát helyezték el véglegesen a megyei hatókörű városi múzeumoknál. Összesen 40 M30 ládát, 51 db szabványdobozt, 19 db koponyás dobozt, közel 5 m³ leletanyagot adtak át.

Régészeti és őslénytani feltárás nyomán múzeumba került tárgyak száma	
MNM Központ	RT cca 67.00 db
MNM Visegrád	1.236
MNM Esztergom	9.000
Ajándékozással bekerült tárgyak száma	
MNM Központ	RT 4 db TT 4.221 db ÉT 15 db TF 49 db KCS 14 db Össz.: 4.303 db
MNM Sáropatak	343
MNM Balassagyarmat	246
MNM Vaja	74
Adásvétellel bekerült tárgyak száma	
MNM Központ	RT 5 db TT 858 db TF 302 db KCS 7 db Össz.: 1.172 db
MNM Sáropatak	3
MNM Balassagyarmat	456 db
Egyéb, az a)–g) pontokon kívül gyűjteménygyarapodással bekerült tárgyak száma	
MNM Központ	RT 127 db TT 1.023 db ÉT 58 db TF 2 db Össz.: 1.210 db
MNM Balassagyarmat	24

Nagyobb értékű műtárgyak *tervezett* gyűjtésére évek óta egyáltalán nem gondolhatunk, hisz a költségvetésben nincs rá tervezett keret. A felbukkanó különleges tárgyak megvásárlásához kizárólag *külső forrásokból* tudunk fedezetet találni.

A régészeti gyűjteménygyarapítás jelentős akadálya a tervátadásokra fordítható összegek elégtelensége.

Tagintézmények gyűjteménygyarapításának főbb tételei

Sáropataki Rákóczi Múzeum

A 2016. évi gyűjteménygyarapítás a következőképpen alakult:

Történelem	330 db	3 db vásárlás 327 db ajándékozás
Néprajz	15 db	ajándékozás
Régészet	32 db	Herman Ottó Múzeum ásatása
Numizmatika	-	
Iparművészet	1 db	ajándékozás
Képzőművészet	-	
Vegyes	-	
Adattár	90 db	
Fotótár	150 db	
Könyvtár	325 db	vásárlás ajándékozás

Műtárgyvásárlás (kulturális javak):	1.137 e Ft
Könyv és folyóirat vásárlása:	540 e Ft

Visegrádi Mátyás Király Múzeum

A múzeum alapvető régészeti jellegéből adódóan a gyűjteménygyarapítást elsődlegesen régészeti ásatások révén valósítja meg. Az idei évben három jelentős ásatást végeztek saját gyűjtőterületünkön: a visegrádi királyi palotában, a középkori város területén a helyi iskola felújításához kapcsolódóan, illetve Visegrád-Szentgyörgypusztán egy késő római őrtorony feltárásán.

Gyűjteményi nyilvántartás

MNM Központ

A **Régészeti Tárba** került leletek nyilvántartásba vételének elsődleges feltétele a restaurálás. Az MNM Műtárgyvédelmi és Restaurátor Főosztályára háruló feladatmennyiség nagysága miatt a munka (együttal a nyilvántartásba vétel) elmarad a tervezetthez képest.

A **Történeti Fényképtár** gyűjteményébe kerülő valamennyi fénykép műtárgyat gyarapodási naplóban rögzítettük. Ahol még nem számszerűsíthető az anyag, illetve további válogatás is szükséges, abban az esetben egy tételként rögzítettük. A gyűjtés, vásárlás, ajándékozás körülményeit nyilvántartásba vettük. Az NKA pályázati pénzből vásárolt műtárgyakat, illetve a kiemelt tételeket még a szerzés évében leltározzuk. A nagy egységben érkező anyagok számolása, elsődleges csoportosítása, majd ennek finomítása folyamatos. A megelőző években a múzeumba bekerült tárgyak közül a fontosabb fotográfiákat beleltároztuk. A meg nem valósult nyilvántartási feladatok okai: az MEIIB gyűjteménykezelő muzeológusának számítógépe szeptember végéig alkalmatlan volt leltározási munka végzésére, illetve terven felüli feladatok kötötték le a kapacitásokat.

Az **Alkalmazott Természettudományi Labor** egyik kiemelt feladata egy archeometriai gyűjtemény kialakítása. 2016 folyamán rendszereztük a vizsgált mintákat témakörök szerint, a minták adatait pedig digitális nyilvántartásban rögzítettük. Külön raktárrészben szeretnénk elhelyezni és kutathatóvá tenni az archeometriai gyűjteményt, ám ennek feltétele a Forster Központ és az MNM területeinek végleges megosztása. Az antropológiai leletanyag nyilvántartásba vétele folyamatos. A tervszámokat nem tudtuk elérni, mert létszámhiány miatt az antropológus végezte az emberi csontok mosását is.

A **Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály** feladata a KÖSZ és MNM NÖK jogutódjaként a megelőző feltárások mellett, az elmúlt két évben végzett ERD II (próba-) és megelőző feltárások egy éves dokumentációs kötelezettségének befejezése. A 2016-ban összesen 42 próba és megelőző feltárás elsődleges dokumentációjának elkészítése, digitalizálása, nyomtatása és hivatalos szerveknek való megküldése történt meg.

Elkészült az M4 autópálya Abony-Fegyvernek szakasz teljes felületű régészeti feltárásának, 32. számú főút Heves és Jász-Nagykun-Szolnok megyei szakaszának 115 kN tengelyterhelésre történő megerősítéséhez beruházás szakasz teljes felületű régészeti feltárásának lelőhelyek elsődleges dokumentációja.

Emellett a 108 próba- és megelőző feltárás egyéves feltárási dokumentációjából az alvállalkozó múzeumok összesen 96 dokumentációt (próba és megelőző feltárás) küldtek meg részünkre, amelyet minden esetben részletesen ellenőriztünk mind digitálisan, mind papíralapon, szükség esetén javítottunk és tovább küldtük a jogszabályban előírt hivataloknak, intézményeknek.

Éremtár

Ez évre a Kitüntetés és rendjel gyűjtemény revíziójának befejezése volt tervbe véve, ami nem valósult meg más (sürgős és nem is tervezett) munkák miatt. Ellenben az Antik gyűjteményben további 181 darab revíziója készült el önkéntes muzeológus közreműködésével. Az Éremtár gyűjteményeinek teljes revíziója 1958-1968. között folyt. Azóta csak szűrőpróba szerű revíziók voltak. Újabb teljes revíziót 2007-ben kezdtünk el a Kitüntetés gyűjteménnyel, majd 2011-től elindult az Antik gyűjteményé is.

Történeti Fényképtár

Nem folytattunk revíziós munkát, csak az előkészítést. A korábban kialakított tárolási rend miatt a revízió rendkívül nehézkes, ezért a revízió alapos előkészítése és megtervezése elengedhetetlen.

Gyűjteményi digitalizálás

Digitalizálási stratégiánk alapja, hogy az elmúlt évek során az Europeanaba feltöltött, a múzeumi digitális nyilvántartási rendszerünkön (HUNTEKA) és a nagyfelbontású fénykép adatbázisunkon (JADOX) alapuló, az interneten (Europeanaban) is megjelenő 24.000 rekordunkon kívül évről évre a mozgó műtárgyainkkal bővítjük adatbázisainkat. Azaz a leginkább keresett, legértékesebb, legjelentősebb, kölcsönzésre vagy műtárgyfotó felhasználásra kiadott műtárgyaink adataival bővítjük ezeket a felületeket. Emellett a digitális nyilvántartási rendszert használó gyűjtemények napi gyarapodása továbbra is a Huntéka-Jadox rendszerben történik, alapvetően a Régészeti Tár őskori gyűjteménye, a Történeti Tár plakátgyűjteménye és a Fényképtár összes gyűjteménye. Emellett az Europeana projekt kapcsán minden gyűjteményünkbe bevezettük (retrospektív adatrögzítésre) a Huntéka-Jadox rendszert.

Saját adatbázisaink bővítésén túl a korábbi években kapcsolatban álltunk a MANDA-val, mely saját adatbázisán keresztül teszi hozzáférhetővé az általa digitalizált anyagokat. Ezen kívül az Arcanum végzett nagyobb digitalizálást az elmúlt évben a Történelmi Képcsarnok anyagában (846 db). Minden tárban bevontuk a közfoglalkoztatottakat a digitalizálási tevékenységbe

Sárospatak

A nyilvántartás hagyományos leltárkönyvben történik. Ugyanakkor zajlik az adatok retrospektív számítógépes feldolgozása. 2015-ben intézményünk megvásárolta a HUNTEKA rendszert. A korábban retrospektív módon digitalizált műtárgy állomány konvertálása a MUNYIR rendszerből a HUNTEKA rendszerbe megtörtént. 2016-ban a konvertálás ellenőrzése zajlott, 5074 tétel ma már helyesen szerepel a Huntéka rendszerben. Fotót nem tartalmaz a rendszer.

Visegrád

Az MNM Mátyás Király Múzuma aktívan bekapcsolódott a MNM múzeumi aggregációs projektjébe és ennek keretében nagy mennyiségű korábban digitalizált adatállományt töltöttek fel a HunTéka adatbázisába. Emellett folytatták a múzeumi leltárkönyvek adatállományának digitalizálását.

Kiemelkedő szerepet játszik a múzeum a hazai muzeológiai, műemlékvédelmi területen a műemlék épületek modern digitalizálási eljárásainak fejlesztésében és népszerűsítésében. E cél érdekében szorosán együttműködnek több csúcstechnológiát alkalmazó és fejlesztő hazai vállalkozással. Közös munkák eredményeként elkészítették, és hazai, valamint nemzetközi fórumokon bemutatták a visegrádi Salamon-torony 3D digitális felmérését, valamint a középkori Visegrád vár és palota együttesének történeti 3D rekonstrukcióját, továbbá jelentős mértékben közreműködtek több hazai középkori vár (az idei évben elsősorban Eger és Szászvár) digitális feldolgozásában és bemutatásában. Továbbra is igen népszerűek az ebben a tárgykörben készített vándorkiállítások, amelyek az idei évben is számos helyszínen kerültek bemutatásra.

Palóc Múzeum

A gyűjtemények nyilvántartási adatainak számítógépes nyilvántartó rendszerben való rögzítésére ebben az évben is főként a Kulturális Közfoglalkoztatási Program keretében került sor. Az irodalomtörténeti, történeti, adattári, adattári-fénykép, fotó- és a diafilm gyűjtemények éves gyarapodásából eredő nyilvántartási, adatrögzítési feladatok ellátásán túl, a múzeum legnagyobb gyűjteményi anyagát jelentő néprajzi tárgyi gyűjtemény nyilvántartása a tárgyév végére 95%-ban vált elektronikusan is feldolgozottá.

Számítógépes nyilvántartás (szakmai)

16.151 eFt

Központi MNM

A legfontosabb alapfeladatunk a jelenleg működő rendszer fenntartását és üzembiztonságát jelentette. Ezt a két dolgot sikerült megoldanunk.

Az előző évekhez képest 2016-ban jelentős fejlesztéseket hajtottunk végre az intézményi beruházási keretünk terhére, ennek köszönhetően a következő területeken tudtunk előre lépni.

A legösszetettebb feladatot az új szerver beszerzése, üzembe helyezése és az adatok migrálása jelentette. A Lenovo x3500 szerveren a WSH Számítástechnikai, Oktató és Szolgáltató Kft. szakembereivel kialakítottuk a virtuális gépeket, ahová áttelepítettük az elektronikus levelezést, a fájlszervert, a nyomtatószervert, a vírusvédelmet biztosító McAfee szervert, az activ directory-t és a DNS-szervereket. A munka június első hétvégén viszonylag gördülékenyen zajlott le, a kisebb fennakadásokat a következő hetekben sikerült kijavítani. Az áthelyezés lehetőséget teremtett a szoftverkörnyezet kialakítására, a Microsoft-tal tisztáztuk a licenszeket, 250-250 mail és felhasználói szoftvert vásároltunk, illetve üzembe helyeztük az Exchange 2013 Server 2012 R2-t. Ezzel a beszerzéssel és az adatok konvertálásával sikerült biztosítani, hogy intézményünk elektronikus levelezése biztonságosan működjön.

A másik jelentős lépést az új gépek beszerzése jelentette: összesen 4 notebook, 4 nagyobb teljesítményű számítógép, és 35 normál teljesítményű számítógép. Az előzetes igényeket az év elején felmértük, így kezdtünk azokat kiemelten kezelni, akik nagyon rossz eszközökkel

rendelkeztek. A beszerzés révén a felhasználói környezet jelentősen javult, de mindenképpen érdemes lenne a gépek cseréjét tovább folytatni. Főként azért, mert számos munkaállomáson Windows XP operációs rendszer fut, ami biztonsági szempontból komoly veszélyeket rejt magában. Az új eszközök installálása, üzembe helyezése (domain-be történő regisztrálás, a víruskereső telepítése), és az adatok konvertálása összehangolt munkát vett igénybe.

Ezen felül továbbra is biztosítottuk a mindennapi igényeket: a nyomtatókba való tonereket, a külső merevlemezeket, pen-drive-okat, monitorokat, illetve sok esetben a kiállítási multimédiát.

Tovább folytattuk a Wifi-routerek beszerelését, 2016-ban a Közművelődési és Stratégiai Főosztályon helyeztünk el egyet, így az ottani munkaszobákon kívül a Múzeumkert Bródy Sándor utcai részére is kiterjed a lefedettség, illetve erősödött a jel intenzitása. A statisztikák alapján kimutatható, hogy nagy az igény a free Wifi elérésére, legalábbis a 41 ezer fő belépése ezt bizonyítja.

Műtárgyvédelem, állományvédelem

1.763 eFt

Megelőző műtárgyvédelem

2016-os állományvédelmi feladataink gyűjteményi anyagaink karbantartására gondozására szorítkoztak, amit év közben sikerült kiszélesíteni. Terv szerinti feladatainkat 100%-ban teljesítettük a tervezett gyűjteményi anyag- és kiállítás karbantartásokkal. Továbbá elláttuk Vértesszőlősi kiállítóhelyünkkel kapcsolatos teendőinket és annak zárását, téliesítését. Ellenőriztük más intézményekbe kölcsön adott műtárgyaink állapotát és biztonságát.

Év közbeni állományvédelmi feladatok teljesülése

Munkatársaink fiáléinkba, társintézményeinkbe és nemzetközi kiállításainkra szállítandó műtárgyainkat felkészítették utaztatásra (csomagolás, utazási dokumentációk stb.) és részt vettek azok elhelyezésében és a műtárgykörnyezet ellenőrzésében.

Új szárnyba költöztettük Daróci úti raktárbázisunkon elhelyezett gyűjteményeinket. Fertőtlenítettük a krasznahorkai bútorokat. Régészeti raktáraink I-II. és a Középkori raktárunk gyűjteményi anyagaihoz új védőcsomagolások kerültek beszerzése 24 000 db.

Folytattuk, és korszerű védőcsomagolást kaptak plakáttárunk értékes anyagai 1800 db.

A terület fertőzöttsége és a Múzeumkert öreg fái miatt megnőtt a biológiai károsodások veszélye intézményünkben. Ezért első körben monitoring rendszert építettünk ki a legérzékenyebb Történeti I-II., valamint a Régészeti Kiállításokban a károsodások megelőzésének érdekében. 2017-től ez kialakításra kerül külső- és belső raktárainkban egyaránt (10 234 tárgy biztosított).

2 db légtisztító berendezés került beszerzése Régészeti I. raktár valamint a Palóc Múzeum számára. 2 db Testo 610 - Pára- és hőmérsékletmérő műszert szereztünk be Sárospatak és Nyírbátori fiálék számára.

Restaurálással kapcsolatos 2016. évi tervezett feladatok teljesülése

2016-os esztendőre az intézmény és fiáléink munkájának, közönségkapcsolati, kiállítási feladatainak ellátásához 5080 tételnyi feladat ellátási kérés érkezett a Műtárgyvédelmi és

Restaurátor Főosztályunkhoz (MRF). Ebből kapacitás hiányában 30% feladatellátásról kellett lemondanunk. Tárgyellátásra ebből 3436 tételt tudtunk befogadni. Ez mintegy 9529 darabnak felel meg. Munkaterv szerinti feladatainkat 94%-ban elláttuk, befejezés előtt áll 5%, feladatindításra vár 1%. Ennek oka, hogy az év folyamán egyik munkatársunk váratlanul elhunyt valamint jelentős mennyiségű – 2857 db - külső kölcsönzési kérelem érkezett hazai és nemzetközi intézményektől, amelyek kezelését soron kívül láttuk el. Kísérő dokumentumként 1414 condition reportot állítottunk össze. Munkánkkal 35 – saját(6), hazai(21) és nemzetközi(8) - kiállítás megvalósítását tettük lehetővé. Feladataink szakszerű és hiteles helyreállítását 384 kis- és nagyműszeres anyagvizsgálat 40 röntgenfelvétel segítette. Tevékenységünket dokumentáltuk, melyhez 8353 műtárgyfelvétel, 178 leírókarton kép, 22 illusztráció, 4 reprodukció valamint 2590 állapotfelvétel készült utaztatási dokumentációink számára.(11187 db)

Az év folyamán egy feltárási munkában vettünk részt Telki-Anna-lak lelőhelyen, ahol 125 tárgy felvételére, konzerválására került sor.

Munkatársaimat 16 alkalommal kérték fel szakértői tevékenységek ellátására külső intézmények. Ebből csak a Mayrhófer-hagyaték technika-meghatározása és szakvéleményének elkészítése 727 db fényképfelvétel azonosítását tette szükségessé.

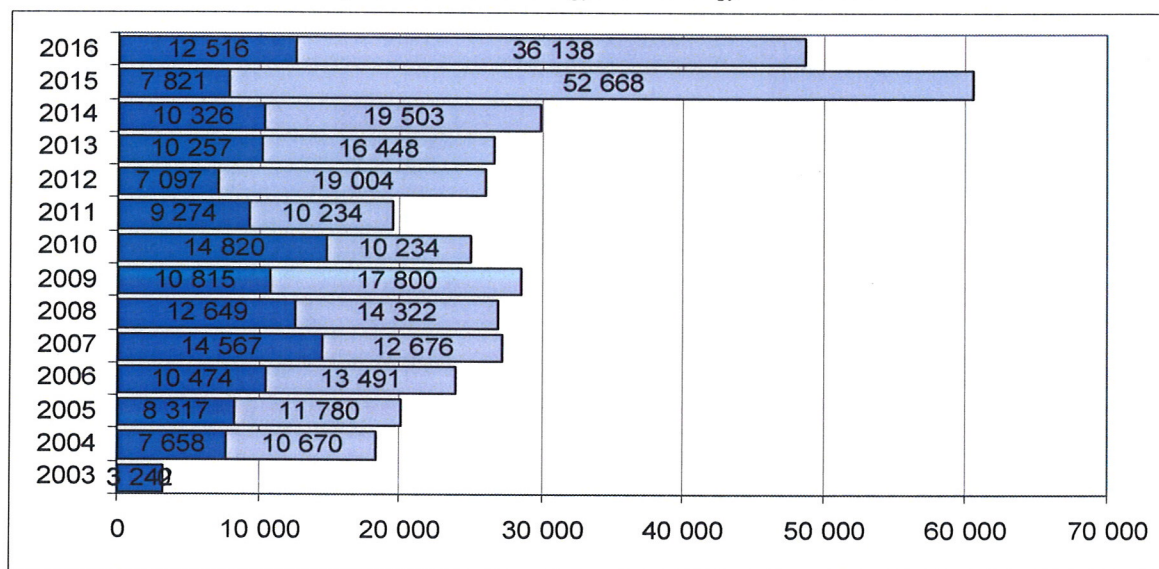
Az év folyamán 9 projektünk indult és fejeződött be, melynek során 50 tárgyat készítettünk el, további nyolc munka indításra vár.

Összességében 12516 műtárgy konzerválását, restaurálását láttuk el. Az elvárt illetve vállalt munkáinkat 124%-ban teljesítettük.

Évközben érkezett hazai és nemzetközi kérések száma: **126 tétel /2857 tárgy** (db)

Állományvédelem 36138 és restaurálás kapcsán 12516 összesen **48654** műtárgy őrzési körülményein illetve állapotán változtattunk az év folyamán.

Állományvédelem és műtárgyvédelem együttes alakulása

Tagintézmények:

Sárospatak

Állandó kiállításaink kapcsán folyamatosan merül fel a tisztítás-konzerválás igénye. 2016-ban 10 db műtárgyat kellett aktív állományvédelmi kezelésbe vonni.

A MNM Rákóczi Múzeuma időszak kiállításaihoz kapcsolódó feladatok:

- A Kassán illetve Eperjesen bemutatott „Vasba öntött múlt” című kiállítás 340 db tárgyának tisztítása és 3 tárgy ragasztása.
- „Az üveghegyen innen és túl” című kiállítás 124 tárgyának tisztítása, konzerválása.
- „Válogatás Dr. Mayer József hagyatékából” című kiállítás 10 tárgyának tisztítása.
- „Nagyasszonyok Sárospatak történetében” című kiállítás kapcsán 2 db kép került restaurálásra.

Az ágyúöntő műhelyből származó fém régészeti leleteiből 32 db vas tárgy korróziótól, szennyeződésektől való tisztítása történt meg.

Nyírbátor

Kiemelt szerepet egyetlen tárgy kapott a műtárgyvédelem kapcsán 2016-ban, ez a nyírbátori csonka stallum. 2015. évi pénzmaradványból megkezdődtek a felmérések, elkészültek a restaurálási tervek, majd 2016-ban a restaurálási munkák kezdődhettek.

Palóc Múzeum

A plakát és falragasz gyűjtemény elhelyezésének korszerű műtárgyvédelmi normáknak megfelelő elhelyezése, a fotónegatív/adattári/irodalomtörténeti fénykép gyűjtemény korszerű műtárgyvédelmi normáknak megfelelő elhelyezése, a helytörténeti gyűjtemény gyarapodásának műtárgyvédelmi normák szerinti elhelyezése: a megelőző műtárgyvédelemmel kapcsolatos feladatok forráshiány miatt nem valósultak meg.

A tervezett első világháborús időszak kiállításban bemutatásra kerülő műtárgyállomány restaurálása forráshiány miatt csak részben teljesült.

Restaurátor műhely felszereléseinek megvásárlása: megvalósult.

Mente restaurálás: restaurálás alatt

Műtárgyvédelmi munkatársképzési feladatok

7.461 eFt

Az akkreditált képzések, tanfolyamok, szakterület-specifikus képzések szervezése és oktatói tevékenységünk során a MNM Országos Restaurátor és Restaurátorképző Központja (ORRK) fő tevékenységei közül az egyetemi szintű restaurátorképzés, restaurálás, tudományos kutatás során korszerű szakmai ismeretekkel és szemlélettel rendelkező restaurátorokat bocsát ki, akik aktívan hozzájárulnak a kulturális javak fennmaradásához. Az ORRK szervezésében zajló Műtárgyvédelmi Asszisztens, valamint Múzeumi Gyűjtemény- és Raktárkezelő Tanfolyamokon korszerű szakmai ismeretekkel és szemlélettel rendelkező műtárgyvédelmi munkatársakat képez, akik aktívan hozzájárulnak a megelőző műtárgyvédelemhez. A hallgatók és az oktatók által restaurált tárgyak kiállíthatóvá, így a látogatók számára hozzáférhetővé válnak. A raktárakba kerülő konzervált-restaurált műtárgyak a szakemberek számára kutathatóvá, feldolgozhatóvá válnak.

Az MNM Alapító okiratában foglaltak szerint kiemelt feladatunk a műtárgyvédelmi munkatársak (műtárgyvédelmi asszisztens, gyűjtemény és raktárkezelő, valamint

segédrestaurátor) és iparművészeti restaurátorművészek képzése, a Műtárgyvédelem c. évkönyv szerkesztése, restaurálás és kutatás. Ezeket a feladatainkat maradéktalanul elláttuk.

Emellett 57 munkatársunk mintegy 20 féle, különböző felsőfokú intézményekben és felnőttoktatás terén meghirdetett akkreditált képzésben vesz részt óraadóként.

A korábbi évekhez hasonlóan a műtárgyvédelmi munkatársakat képző OKJ-s tanfolyamainkkal (asszisztens, gyűjteménykezelő és segédrestaurátor) valamint az iparművészeti restaurátorművészek oktatásával (a Magyar Képzőművészeti Egyetemmel együttműködésben) olyan szakembereket képzünk, akik felelősséget viselnek kulturális örökségünk megőrzéséért és a nem szakmabeliekben is tudatosítják ennek fontosságát. Az MKE nyílt napján a magyarországi középiskolásoknak tartottunk előadást az MKE és az MNM együttműködésében folyó iparművészeti restaurátorképzésről.

Tudományos kutatás

2016-ban nagy erővel folytatódott a Seuso-kutatói program a Magyar Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum, valamint a Magyar Tudományos Akadémia Csillagászati és Földtudományi Kutatóközpont Földtani és Geokémiai Intézete között megkötött háromoldalú együttműködési megállapodás keretében, melynek elsődleges célja a Seuso-kincs 2014-ben Magyarország által megszerzett és intézményünkben elhelyezett darabjainak teljes körű tudományos kutatása és feldolgozása. A 2016. évi kutatások eredményeinek bemutatására és közzétételére 2017 tavaszán kerül sor, valamint előkészítjük a kincslelet kiállításon történő bemutatását is. A Magyar Nemzeti Múzeum a Seuso-kincset érintő kutatószolgálatának bonyolítása és a Seuso Munkabizottság titkárságának üzemeltetése mellett elvégezte a Seuso kutatási projekt alábbi alprojektjeihez tartozó 2016. évi feladatok megvalósítását: 1. Tárgyak dokumentálása; 4. Régészeti problémák; 5. Történeti és társadalomtörténeti kutatások; 6. Ikonográfia, mitológia.

A MNM beszerezte a kutatás profiljához tartozó régészeti és művészettörténeti témájú szakirodalmat, szervezte a meghívott külföldi kutatók utazását. Létrehozta és folyamatosan bővíti a Seuso-kincssel kapcsolatos dokumentumok tárolására és archiválására szolgáló dokumentumtárat és elvégezte az adminisztrációs és kutatási feladatok ellátásához szükséges eszközök beszerzését. Megszervezte az alprojektek vezetőinek éves beszámolóját és a kutatói részt vettek a Seuso honlap és adatbázis létrehozásának munkálataiban és tesztelték a próbaverziót.

Az **Éremtár** a központi kutatóhelye az ó- és középkori numizmatikai kutatásoknak. A témára vonatkozó éremanyag, valamint a dokumentáció jelentős része, továbbá a szakirodalom nagy része eleve a Magyar Nemzeti Múzeumban található. A vidéki múzeumok feltárásain előkerült érmeket is legtöbbször az Éremtárban határozzák meg és dolgozzák fel. Így az alapkutatási munkák elvégzésére elsősorban az Éremtár munkatársai predesztináltak, jó esetben más intézmények munkatársaival együttműködve. Ilyen, lényegében topográfiai jellegű alapkutatás a hazai antik éremleletek feldolgozása és lehetőség szerint közzététele a *Fundmünzen Register* köteteiben.

A **Történeti Fényképtár** munkatársainak kutatási témái alapvetően a Történeti Fényképtár anyagain alapulnak, ezért a kutatásukkal kettős célt érünk el: egyrészt pontosabban, mélyebben feltárjuk a Tárban lévő fényképek történeti hátterét, másrészt publikálással az új

információkat eljuttatjuk az érdeklődőkhöz. Ez a MNM alapvető küldetése is, ezzel illeszkedünk a tudományos stratégiához. A TF munkatársai megfelelő mennyiségű és színvonalú publikációt jelentettek meg ebben az esztendőben is.

A **Központi Adattár** tovább folytatta a múzeum kegyeleti funkciójának kutatását, azaz a Nemzeti Múzeumból történő temetések történetének alapszintű feltárását. Ide kapcsolódik még gróf Teleki László halála utáni gyászünnepek kutatásának befejezése (csakúgy, mint másik ide kapcsolódó téma, a sziráki Teleki-kripta történetének bemutatása). A Teleki- és a Hieronymi-temetés kutatása mellett az év első felében intenzív kutatást folytattunk a Görgei-temetésre vonatkozóan, hiszen az eseménynek 2016-ban volt a 100. évfordulója. A Nemzeti Múzeumban először felravatalozott halott, Palóczy László végtisztességéről is előadást tartottunk egy novemberi konferencián. Múzeumkert történetének kutatásában is további jelentős előrehaladást értünk el. Folytattuk a királynék a középkori Magyarországon, és Magyarország külpolitikája 1301-1526 közötti témakörök feldolgozását és az oktatást az ELTE Középkori és Kora Újkori Magyar Történeti Tanszékén.

Az **Alkalmazott Természettudományi Laboratórium** archeometriai gyűjteményének fejlesztésén, nyilvántartásán, kutathatóságának biztosításán és az MNM Régészeti Adatbázis fejlesztésén felül kiemelt feladata volt a tudományos kutatás, illetve az MNM más szervezeti egységeiben folyó kutatásokban való részvétel. Mivel a labor szolgáltató tevékenységet is végez, más intézmények kutatási programjaiban is részt vettek. 2016 folyamán folytatták a korábban megkezdett hazai és nemzetközi kutatási projekteket, illetve néhány új kutatási program is indult. 2016 folyamán az ARIADNE programon kívül 17 hazai és 5 külföldi kutatási projektben vettünk részt.

Az ATL kutatási tevékenysége kerámiavizsgálatra és embercsont meghatározásra szorítkozik. Kiemelten fontos a neolitikus és bronzkori kerámiakutatási vonal, mely példaértékű Közép Európában, miután nálunk történt a legtöbb kerámiavizsgálat ezekhez a korszakokhoz kapcsolódóan.

Az antropológiai kutatások elsősorban a Perkáta-Nyúli dűlő (KÖH: 29289) temető kun népességére koncentrált. 2016-ban folytattuk a templom első kerítőárkán belül található sírok szisztematikus vizsgálatát. Ebben a temetőrészben egyértelműen a betelepült kun népesség sírjai találhatók (13-16. század). Az alapadatok felvételén túl, részletes patológiai vizsgálatot is végeztünk. A patológiai elváltozások felvételével, a kun népesség életkörülményeire, a betelepődéssel, szociális integrációval és jelentős életmódváltással járó stressz tényezőket kívántuk vizsgálni.

Részletesebben foglalkoztunk a fogazat alapján kimutatható táplálkozási szokások megismerésével, a fertőzőes betegségekhez köthető elváltozásokkal, valamint a gerincen, fizikai terhelés által okozott ízületi elváltozások jellegeivel, gyakoriságával.

Nemzetközi kutatási témát jelent a magyar Régészeti Misszió thébai ásatásáról származó embertani anyag feldolgozása. A sírcsoportokból előkerült bolygatott emberi maradványokat embertani módszerekkel próbáltuk meg a lelőhely egyes területeihez kötni, valamint a sírokban meghatározni a minimum egyénszámokat, a nem-és életkor figyelembevételével. Az idei évben a kutatás a korábbi terepi munkák eredményeinek kiértékelése történt meg, illetve a 2017-ben terepi munkák folytatódni fognak.

A RFLF őrzi és kezeli a saját, a MNM NÖK és jogelődjei által végzett régészeti feltárások révén előkerült leletanyagot. A zömmel autópályákhoz, autóutakhoz és nagyberuházásokhoz kapcsolódó nagyfelületű feltárások az ország szinte egészét érintették. A leletanyag egy részének komplex tudományos feldolgozása már folyamatban van, az interdiszciplináris vizsgálatok részeredményeiről munkatársaink rendszeresen beszámolnak a hazai és nemzetközi konferenciákon.

Nemzetközi együttműködés, külföldi kiküldetés

4.506 eFt

Központi MNM

2016. év során összesen 67 alkalommal utazott 141 fő külföldre (22 országba) hivatalosan konferenciákra, kiállítás-megbeszélésekre, kiállítás-építésekre és bontásokra, tanulmányutakra, előadás megtartására, oktatásra, műtárgy-kivitel és műtárgy-hazahozatal céljából.

Az utazások cél országai a következők voltak:

Ausztria	Litvánia
Portugália	Hollandia
Lengyelország	India
Németország	Olaszország
Törökország	Románia
Luxemburg	Szlovákia
Spanyolország	Görögország
Amerikai Egyesült Államok	Szerbia
Hollandia	Szlovénia
Kína	Szaúd-Arábia
Szerbia	Svájc

Ebből 74 esetben történt napidíj kifizetés. A 141 kiutazó közül 86 fő költségei terhelték (legalább részben) a Múzeumot.

2015. évhez képest összességében 2 fővel kevesebben utaztak külföldre és 11 alkalommal több esetben történt napidíj kifizetés.

I.1.a) Az év folyamán végrehajtott szervezeti, szervezési, egyszerűsítési, takarékosági intézkedések (jogszabályváltozás, az 1982/2013. (XII. 29.), illetve az 1007/2013. (I. 10.) Korm. határozat, az 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat, illetve a 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet hatásai, stb.) és azok gazdálkodásra gyakorolt hatásai

A Kormány irányítása alá tartozó fejezetek költségvetési szerveinek eszközbeszerzéseiről szóló 1982/2013-es Korm. határozat 2014. január 1-jével életbe lépett új előírása nagy könnyebbséget jelentett minden intézmény, köztük a Magyar Nemzeti Múzeum számára is tekintettel arra, hogy a beszerzési tilalom az európai uniós forrást tartalmazó előirányzatokra, az elkülönített állami pénzalapokból, az OTKA és adományokból megvalósuló beruházásokra immár nem vonatkozik. A Múzeum költségvetésében beruházás-fejlesztésre rendelkezésre álló költségvetési támogatás elenyésző mértékű (0,9%), emiatt az Intézmény pályázati forrásokból igyekszik beruházás jellegű kiadásait megvalósítani, ugyanakkor a költségvetésből erre fordítható költségvetési támogatás felhasználását megkönnyítette az államháztartási számvitel új rendelkezése, miszerint kis értékű tárgyi eszköznek minősül az egyedileg nettó 200 ezer forint bekerülési költségű eszköz, ezáltal az ilyen jellegű beszerzések a beszerzési tilalom alól mentesek.

A még 2015. évben elindított kérelmünket – az Intézmény már teljesen előregedett levelező és adatmentő szervertének cseréjére vonatkozóan – a Miniszterelnökséget vezető miniszter 2016. februárjában engedélyezte, így az eszközt a 2015. évi maradványból be tudtuk szerezni.

Számítógépek, notebookok és számítástechnikai eszközök beszerzése tárgyában közbeszerzési eljárást indítottuk, ugyanis a korszerű számítógépek hiánya a napi munkavégzést már nem csak korlátozta, hanem teljes mértékben akadályozta, tekintettel arra, hogy a Múzeum nem rendelkezett a mai kor elvárásainak megfelelő kapacitással bíró számítástechnikai eszközökkel. Az irányító szerv és más hatóságok, szervek részéről egyre sűrűsödő adatszolgáltatás-kérés miatt teljesen lelassult az elektronikus úton történő munkavégzés. Az informatikai hálózat előregedése – 2007-ben beszerzett eszközökről beszélünk – mind a múzeumi szakmai, mind pedig az azt segítő pénzügyi-üzemeltetési területen ellehetetlenítette a Múzeum jogszabályokban előírt közfeladatainak ellátását. A beszerzést ugyan csak részben – a legfontosabb területekre koncentrálva –, de sikerült intézményi saját forrás terhére megvalósítanunk.

Az államigazgatási szervezetrendszer átalakításáról szóló 1007/2013. (I. 10.) Korm. határozat rendelkezéseit figyelembe véve a Magyar Nemzeti Múzeum nélkülözhető álláshelyek megszüntetésére nem intézkedett, illetve nem is intézkedhetett tekintettel arra, hogy nem volt tartósan – legalább 3 hónapja – be nem töltött álláshelye, hiszen így is létszámhiánnyal küszködik. A Múzeum alapfeladatainak ellátását nagymértékben nehezítette, hogy rövid idő alatt 2007-ben és 2011-ben végrehajtott csoportos létszámleépítés után a megmaradt közalkalmazotti létszámmal kell változatlan feladatellátást megoldani.

Sem az 1312/2016. (VI. 13.) Korm. határozat, illetve sem a 378/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet nem érintette a Magyar Nemzeti Múzeum működését, gazdálkodását.

I.1.b.c) Vállalkozási tevékenység bemutatása „NÉ”

I.1.d) A költségvetésből kiszervezett tevékenységek, szervezetek helyzete, alapítványok, közalapítványok támogatása „NÉ”

I.1.e) Gazdasági társaságokban való részvétel „NÉ”

I.1.f) A dolgozók lakásépítésének, vásárlásának támogatására fordított kölcsön összege, a kölcsönben részesítettek száma

2016. évben a Magyar Nemzeti Múzeum 1 dolgozója nyújtott be igényt a Lakásügyi Bizottság felé munkáltatói kölcsönre, lakásépítési/vásárlási támogatásként. A támogatásra fordított kölcsön összege összesen. 300 eFt.

Kimutatás a dolgozók részére folyósított lakásépítési és vásárlási kölcsönökről

Megnevezés	Lakáskölcsönben részesítettek száma (fő)	Folyósított lakáskölcsön összege 2016. évben (ezer forint)
Magyar Nemzeti Múzeum	1	300

I.1.g) A Kincstári Egységes Számlán (KESZ) kívül lebonyolított pénzforgalom alakulása „NÉ”

I.1.h) A kincstári finanszírozás továbbfejlesztése, az előirányzat gazdálkodási rendszer, a kincstári információ-szolgáltatás (pl: KIRA) tapasztalatai

KIRA rendszer:

Többek között az Emberi Erőforrások Minisztériuma felügyelete alá tartozó intézmények részére a 2015 november 1-től a Magyar Államkincstár által bevezetett KIRA rendszer a számvitel, a munkaügy/bérszámfejtés és az adózás területén súlyos problémákat okoz a mai napig. A KIRA rendszer szerepe jelentős, mivel a költségvetési szervek kiadásának közel 70-85%-át a bér és járulék kiadások teszik ki, ha az előforduló hibák nem kerülnek javításra, akkor az intézményi költségvetések kerülnek veszélybe.

A feltárt, vagy észlelt hibákat minden esetben jelezzük a számfejtők, valamint az irodavezető részére telefonon és írásban is, de sajnos sok esetben a leveleink válasz nélkül maradnak. A KIRA által okozott problémák, és azok korrekciói több napot, hetet vesznek igénybe, ami veszélyezteti a könyvvezetés határidőre történő elkészítését. Ettől súlyosabb problémának érezzük, hogy a hibás számfejtésből adódóan a munkavállalók nettó bére kerül bizonytalanná, és ezáltal a dolgozók megélhetése kerül veszélybe.

Fentiekre tekintettel a KIRA rendszer bevezetéséből adódó problémákat a társintézményekkel közösen írásban foglaltuk össze és küldtük meg a Magyar Államkincstár elnöke részére, azonban levelünkre választ nem kaptunk. A MÁK bérszámfejtő munkatársai között tapasztalható nagy arányú fluktuáció, illetve az, hogy a számfejtési iroda székhelyét ismételten Tolna megyébe helyezték át, mind nehezíti a napi munkavégzést, zökkenőmentes kapcsolattartást.

1.1.i) A szervezet vezetésében, gazdasági vezetésében bekövetkezett változások

Az Intézmény élén a vezetői feladatokat 2016. július 1-jétől új főigazgató, Varga Benedek látja el, akinek hivatalos beiktatására ugyanezen a napon került sor ünnepélyes keretek között az irányító szerv szervezésében. A főigazgatói feladatok átadás-átvételi eljárásának előkészítését a Múzeum már 2016. júniusában megkezdte. A hivatalos átadás-átvételre az irányító szerv jelenlétében, jegyzőkönyv felvétele mellett 2016. július 14-én került sor a Múzeum hivatalos helyiségében.

Az új főigazgató – az irányító szerv felhívására is figyelemmel – első intézkedéseként hozta meg a Múzeumkertben történő parkolás lehetőségének megszüntetését, előkészítve ezzel a Múzeumkert 2017. december 31-i határidőig befejezendő rekonstrukciós munkálatait (1382/2016. (VII. 21.) Korm. határozat 4. pontja).

A fővárosi Palotanegyed kulturális célú fejlesztésének előkészítéséről szóló 1382/2016. (VII. 21.) Korm. határozatban foglaltakra figyelemmel az új főigazgató irányításával az Intézmény elkészítette és 2016. december 9-én benyújtotta az irányító szerv részére a Nemzeti Múzeum megújításának koncepcióját a majdani kormányelőterjesztés érdekében.

1.2.) Az alaptevékenység változása és annak gazdálkodására gyakorolt hatása

A Magyar Nemzeti Múzeum önálló költségvetési szervként – az anyaintézményen kívül még 4 filiáléval (két vár és egy palota), ezeken kívül új szervezeti egységgel (három múzeum, két kiállítóhely és egy muzeális gyűjtemény) együtt – látja el feladatait. A 2013-ban belépett új szervezeti egységekkel – tekintettel arra, hogy a beolvadás előtt, a megyei múzeumi szervezeteken belül sem voltak önálló költségvetési szervek – szükség van a személyi és infrastrukturális feltételek növelésére és fejlesztésére, amely elengedhetetlen ahhoz, hogy a Múzeum az *Alapító Okirat*ában megfogalmazott feladatainak megfelelően. Ez főként a gazdasági és az üzemeltetési területet érinti.

A Magyar Nemzeti Múzeum területbővülésként 50,3 MFt állami támogatás igénytel fordult az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé 2014-ben, amely Sárospatakon I. Rákóczi György ágyúöntő-műhelye kiállítóhelyének, Sáradsadányban néprajzi élményközpont kialakításának, ezen kívül az „Örökség háza” elnevezésű rendezvényközpont létrehozásának üzemeltetését biztosította volna. Ez utóbbi beruházás ugyan nem valósult meg, de az ezen kívül fennálló 40,0 MFt állami támogatás igényünket sajnos nem kaptuk meg 2016-ban sem. A 2016. évi költségvetésben ugyan 20,0 MFt állami támogatást biztosított az irányító szerv tartósan beépítve, de a kiállítóhelyek határozatlan idejű működtetéséhez elengedhetetlen a bevételi forráson kívül a teljes állami támogatás rendelkezésre bocsátása.

Más források terhére ideiglenesen csökkentett üzemeltetést tudott vállalni az MNM Rákóczi Múzeuma és az anyaintézmény azzal szemben, hogy félő egy ellenőrzés kapcsán az uniós támogatás részleges visszafizetése a nem teljes körű üzemeltetés miatt. A jelenleg futó első fenntartási évben még meg lehet indokolni a csökkentett üzemeltetést az új kiállítóhelyek bevezetésére történő hivatkozással, de a második évtől kezdve már nem. A szűkített üzemeltetés azt jelenti, hogy a téli időszakban, év végén, illetve év elején 3 hónapra a kiállítóhelyek bezártak, és csak egyedi bejelentkezés, megrendelés alapján lehetett a kiállításokat megtekinteni, a sáradsadányi néprajzi élményközpont pedig ezen túlmenően egy nappal tovább van zárva hetente a hétfői nap mellett. Ezért szükséges, hogy a hiányzó területbővülési igényét megkapja az Intézmény.

Az 1513/2014. (IX. 16.) Korm. határozat 5. pontja rendelkezett az MNM-NÖK 2014. december 31-i hatályú megszüntetéséről. Azok az alaptevékenységi körbe sorolt feladatok, amelyeket eddig a Magyar Nemzeti Múzeum az MNM-NÖK révén látott el, jelentős része – a 372/2014. (XII. 30.) Kormányrendelet értelmében – átkerült a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központhoz. Mindezekből következik, hogy azon feladatok, amelyek nem kerültek át a Forster Központhoz, továbbra is az MNM látja el. E rendelkezésekkel az MNM-NÖK gyakorlatilag „kiüresedett”, így a korábbi másfél milliárdos működési bevételi tervszámai 2015-ben már nem teljesülhettek.

A 2015. január 1. napjától hatályos jogszabályoknak megfelelő, a feladatok, a munkavállalók és egyes vagyontárgyak átadás-átvételre, jogi helyzetének rendezésére vonatkozó megállapodás és mellékleteinek véglegesítésére csak hosszú egyeztetések után, 2016. decemberében került sor. Időközben, 2016. március 29-i hatállyal a Daróci úti ingatlan vagyongazdálkodási jogát is átadtuk – az irányító szerv elrendelése alapján – a Forster Központ részére.

Az intézmény működési helyzete, a működési tevékenység értékelése

A költségvetési szervek működésének és gazdálkodásának meg kell felelnie a jogszabályokban meghatározott alapkövetelményeknek (az Áht. szerinti irányelveknek), amelyek az alábbiak:

- gazdaságosság:

A kiadási oldal teljesítését jogcímenként vizsgálva elmondható, hogy a Magyar Nemzeti Múzeum 2016. évi összes kiadásából a közalkalmazotti bérek és járulékai 55%-ot tesznek ki. A fennmaradó 45% foglalja magában főként az üzemeltetéssel kapcsolatos kiadásokat (37%), kis mértékben pedig az intézményi beruházást (7%), illetve a felújításokat (1%).

A gazdaságosság követelményét szem előtt tartva – miszerint az erőforrások felhasználásához kapcsolódó kiadás az adott piaci és jogszabályi körülmények között az elérhető legkisebb legyen – az Intézmény már 2010-től jelentős költségcsökkentő intézkedéseket hozott az üzemeltetés területén a takarékoság jegyében (gázfogyasztás, villamos-energia, telefonköltségek területén szerződésmódosítás, a karbantartási szerződések felülvizsgálata). A Múzeum 2016. évben tovább nem tudta mérsékelni kiadásait.

- hatékonyság:

A Magyar Nemzeti Múzeum alapfeladata a magyar föld tárgyi emlékeinek gyűjtése, tárolása, védelme, feldolgozása és bemutatása. Az előbbieken felsorolt alapfeladatok ellátását illetően – egy másik aspektusból vizsgálva a kiadásokat – 2016. évben az összes kiadás 41,41%-a szolgált a szakmai tevékenységet, míg 2015-ben ez az arány 43,6% volt. A hatékonyság pont ebből az alapfeladat ellátásból származó bevétel és az ehhez felhasznált erőforrásokhoz kapcsolódó kiadások különbségének nagyságából mérhető, azaz a minőség megtartását figyelembe véve az elérhető legkisebb ráfordítás mellett, a lehető legnagyobb haszon elérése a cél. Természetesen, annál hatékonyabb az alapfeladat ellátása, minél nagyobb a bevétel a kiadáshoz képest

- eredményesség:

Eredményesség alatt értjük, ha a kitűzött célok megvalósulnak azaz, a tevékenység tervezett és tényleges hatása közötti különbség a lehető legkisebb mértékű, vagy a tényleges hatás kedvezőbb a tervezettnél.

2016. évben az MNM központ saját épületében 14 új időszak kiállítás megrendezését sikerült a központi intézménynek megvalósítani, és 11-et külső helyszínen. Az időszak

kiállításokból és egyéb programokból származó kiadvány- és jegybevétel teljesülése a tavalyi évhez képest 46%-kal emelkedett. Ennek oka, az időszaki kiállítások közül kimagasló látogatottságot elérő kiállítások, így például a Tündértkert ezüstje időszaki kiállítás, a Rejt/Jel/Képek '56 – A forradalom titkos művészete című, nagy érdeklődésnek örvendő első világháborús témájú kiállítás, valamint a Megmentett műkincsek 2016. című diplomamunkakiállítás. Ugyancsak említésre méltó a Keleti Éva fotográfus munkáit felvonultató időszaki tárlat, mely ugyancsak jelentős látogatót vonzott be a Múzeumba.

A gázfogyasztást (54,74Mft) vetítve –fűtési idényre- egy légköbméterre 2016-ban 198,7 Ft a ráfordítás, míg 2015-ben 193 Ft volt, mely növekedés oka az elhúzódó hideg téli időjárás miatti gázfogyasztás előző évihez képesti növekedése.

Az összes fűtött rész: 275.500 lm³.

Ha a villamos energiát (82,86 Mft) vizsgáljuk, éves szinten 2016-ban 1.147 Ft esik egy m²-re átlagosan, míg 2015-ben 1.076 Ft.

Világított terület: 72.229 m²

A Múzeum jármű- és tárgyi eszköz nyilvántartási nettó értéke 2016. évben 186,8 Mft. Az Intézmény mind a szakmai, mind az üzemeltetési feladatok ellátását nagy létszámmal (336 fő) 260 km-es körzetben látja el, ami folyamatos fejlesztést igényel. Vonatkozik ez különösen az informatikai, számítástechnikai területre.

A Múzeum készlet értéke 2016. évben 148 Mft, amiből a központi MNM esetében 60 Mft értéket a kiadványok tesznek ki. Ezen a területen további lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az előállított kiadványok ne a raktárban halmozódjanak, hanem időben kerüljenek értékesítésre, valamint felül kell vizsgálni az előállított mennyiséget, hogy kisebb példányszámban történjen a megjelentetés. A készletek csökkentése érdekében időszakosan akciós csomagokat összeállítva kínáljuk a kiadványokat a látogatóknak. Folyamatosan árusítjuk jegypénztárainkban és bizományos partnerünkön keresztül. Az ismeretterjesztő és a szélesebb közönségnek is érdekes kötetek kereskedelmi forgalomban való árusítása elengedhetetlenül fontos lenne, de nincs megoldva, mert nincs rá humán erőforrás. Az elkövetkezőkben ennek megoldása elengedhetetlen és mielőbbi szükséges.

2016-ban a kiadványi raktárban folytattuk a kiadványok rendezését és a kiadványi lista aktualizálását.

A kiadványok és az új kötetek ajándékozásáról, illetve a közreműködőket illető kiadott példányokról naprakész, szoros nyilvántartást vezetünk.

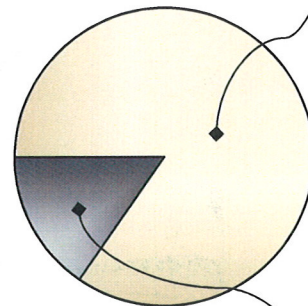
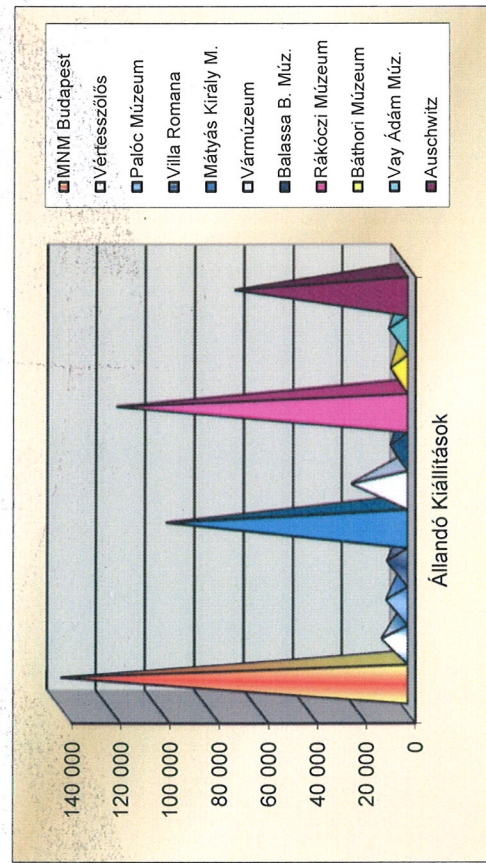
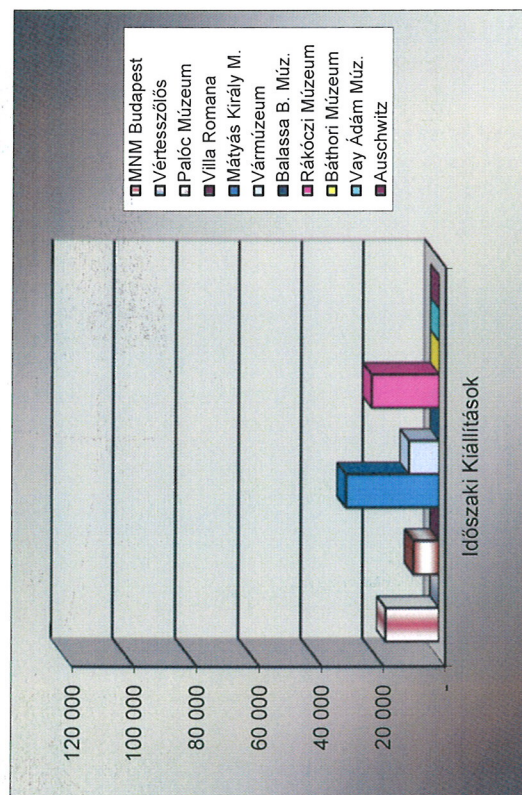
Intézmény nettó 68.168 m²-ére vetítve az összes kiadást 2016-ban 38eFt esett 1 m²-re, míg ez az érték 2015-ben 53eFt volt. A Magyar Nemzeti Múzeumban 9 helyszínen (68.168 m²) és 6 bérleményben (7.765 m²), valamint 362.409 m²-nyi ásatási terület és romkert gondozásával kell megoldani az üzemeltetést. Az adatok alátámasztják – és az ingatlanok üzemeltetésénél tükröződik igazán – milyen kevés, és egyre csökkenő összeg esik éves szinten arra a műemléki ingatlanra, aminek megőrzése rekonstrukció után komoly feladat lenne, az épületek állagát megőrizve. A megszorítások okozta nehézségeket a Múzeum, részben tereinek nyitvatartási időn túli bérbeadásával próbálja ellensúlyozni, hiszen impozáns helyszínt nyújt fogadásoknak, konferenciáknak, filmforgatásoknak, cégek rendezvényeinek.

A látogatói létszám esetében (saját épületben) 501.220 főre vetített összköltség **2016-ban 5.194,-Ft/fő**, ugyanakkor ez az érték 2015-ben (570.921 fő látogató mellett) 6.357,- Ft/fő volt. Az egy látogatóra vetített költség csökkenése a látogatószám csökkenése és a kiadások csökkenésének következménye.

Az alábbi 2 grafikonon látszik a látogatók számának megoszlása helyszínenként, valamint a 2016. évi látogatói létszám változása az előző évhez képest.

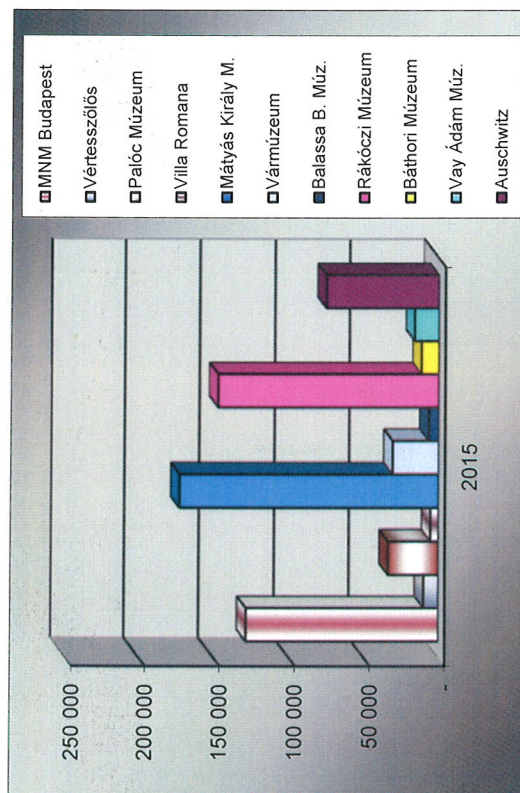
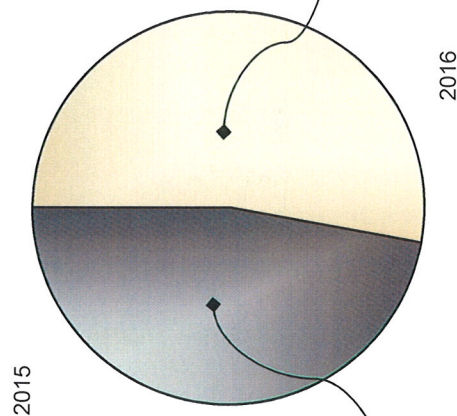
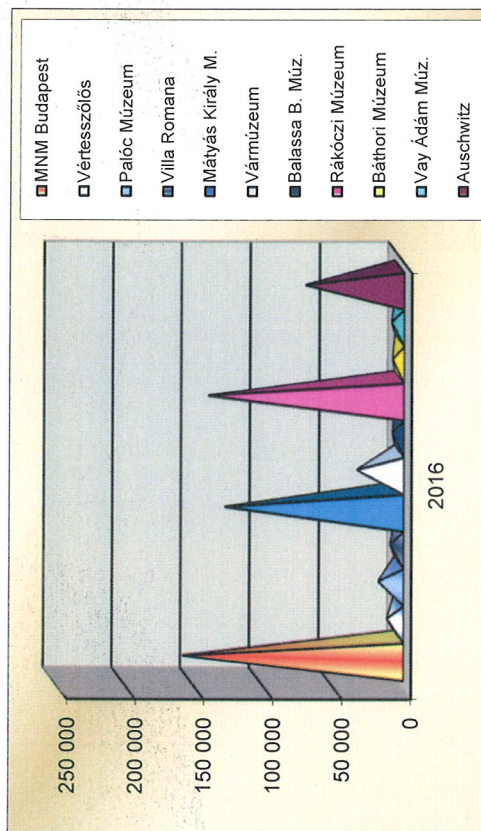
Látogatói létszám 2016.

	Állandó Kiállítások	Időszaki Kiállítások	Összesen
MNM Budapest	139 718	17 324	157 042
Vértesszőlős	8 810	-	8 810
Palóc Múzeum	6 984	8 334	15 318
Villa Romana	6 602	-	6 602
Mátyás Király M.	96 763	30 313	127 076
Vármúzeum	21 374	9 866	31 240
Balassa B. Múz.	5 049	-	5 049
Rákóczi Múzeum	117 141	22 005	139 146
Báthori Múzeum	5 045	-	5 045
Vay Ádám Múz.	5 892	-	5 892
Auschwitz	69 239	-	69 239
Összesen	482 617	87 842	570 459

Látogatói létszám 2015-2016.

	2015	2016
MNM Budapest	128 595	157 042
Vértesszőlős	10 045	8 810
Palóc Múzeum	33 761	15 318
Villa Romana	5 358	6 602
Mátyás Király M.	173 156	127 076
Vármúzeum	30 949	31 240
Balassa B. Múz.	6 788	5 049
Rákóczi Múzeum	147 642	139 146
Báthori Múzeum	11 700	5 045
Vay Ádám Múz.	16 297	5 892
Auschwitz	75 828	69 239
Összesen	640 119	570 459

II. RÉSZLETES INDOKLÁS (AZ ELŐIRÁNYZATOK ALAKULÁSA)

1.) A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

	eFt			
	2015. évi teljesítés	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi teljesítés
Kiadások összesen:	3.629.304	2.030.000	3.285.015	2.603.210
Műk. kiadások összesen:	3.406.587	2.004.500	2.796.634	2.390.257
- személyi juttatások	1.100.414	989.500	1.322.987	1.115.220
- járulékok	311.543	268.800	344.156	309.235
- dologi kiadások	1.645.103	746.200	1.123.954	960.265
- egyéb műk. célú kiadás	349.527	-	5.537	5.537
Felhalm. kiadások összesen	222.717	25.500	488.381	212.953
- beruházások	164.016	23.600	257.631	184.707
- felújítások	11.442	1.900	229.760	27.946
- egyéb felhalm. célú kiad	47.259	-	990	300
2015. évi tényl. maradv.	411.774	-	-	-
2016. évi tényl. maradv.		-	-	539.676
Bevételek összesen:	4.041.078	2.030.000	3.285.014	3.142.886
Központi, irányítószervi tám.	1.520.136	1.348.100	1.447.416	1.447.416
Működési bevételek	1.353.451	519.900	735.532	735.532
Felhalm. és tőkejell. bev.	94	-	676	676
Átvett pénzeszközök áh. kívülről	26.391	-	4.432	4.432
- működési célra	10.387	-	3.442	3.441
- felhalmozási célra	16.004	-	990	990
Működési c. támogatás áh. belülről	441.462	162.000	529.385	415.224
Felhalmozási c. támogatás áh. belülről	140.303	-	155.800	127.832
Maradvány igényb.	559.241	-	411.774	411.774
Létszám				
Engedélyezett létszám				
Átlagos stat. áll. létszám	335	336	336	336
Tartósan üres állhelyek	0	0		

A kiadási oldal módosított előirányzatát viszonyítva az eredetihez, a fenti táblázat sorainak megfelelően a jelentősebb előirányzat-változások az alábbiak:

- *működési kiadások jogcímein*

a 2016. évi bérkompenzáció 21.352 eFt, 2015. évi maradványból 228.272 eFt, a közfoglalkoztatotti programok 311.932 eFt, a Elő/Idő/hangolódva - Reformáció 500. évfordulója c. kiállítás 70.000eFt.

- *felhalmozási kiadások jogcímein:*

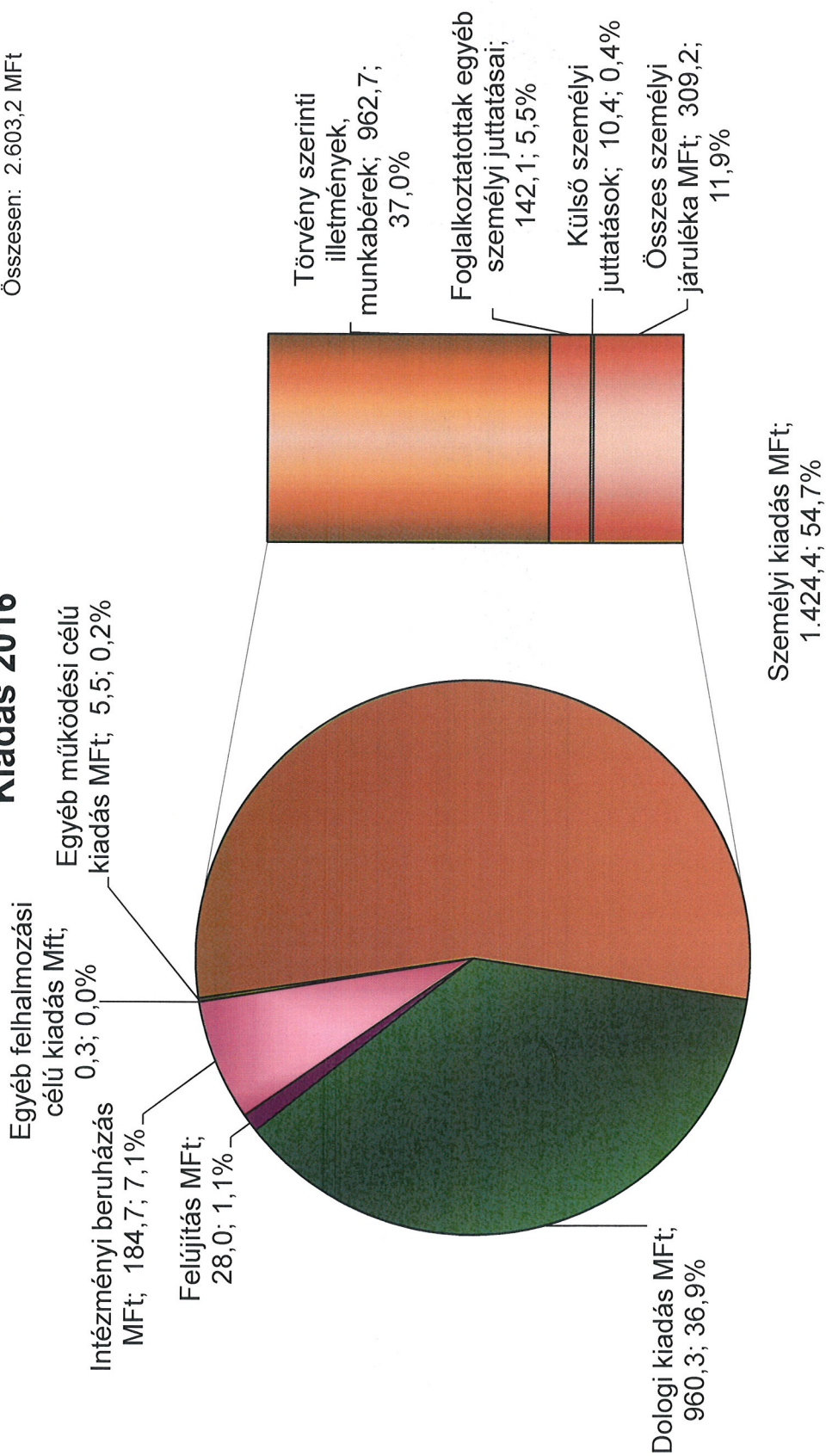
az esztergomi Studiolo felújítás 155.800eFt, a 2015. évi maradványból 183.502 eFt, közfoglalkoztatotti programok 25.303eFt.

A bevételi oldal módosított előirányzatát viszonyítva az eredetihez, szintén a fenti táblázat sorainak megfelelően az előirányzat-változások a kiadásokhoz hasonlóan, a támogatáson belül nagyrészt a bérkompenzáció és egyéb átvett pénzeszközök miatt jelentkeztek. Részletesebben a 6. pontban van kifejtve a bevételi oldal alakulása.

Az alábbi grafikus ábrák szemléltetik a kiadások és bevételek alakulásának megoszlását.

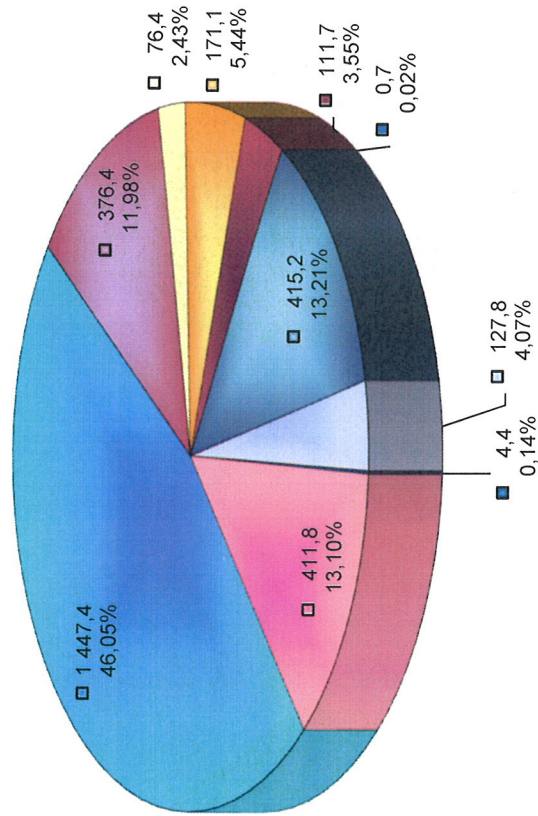
Kiadás 2016

Összesen: 2.603,2 MFT

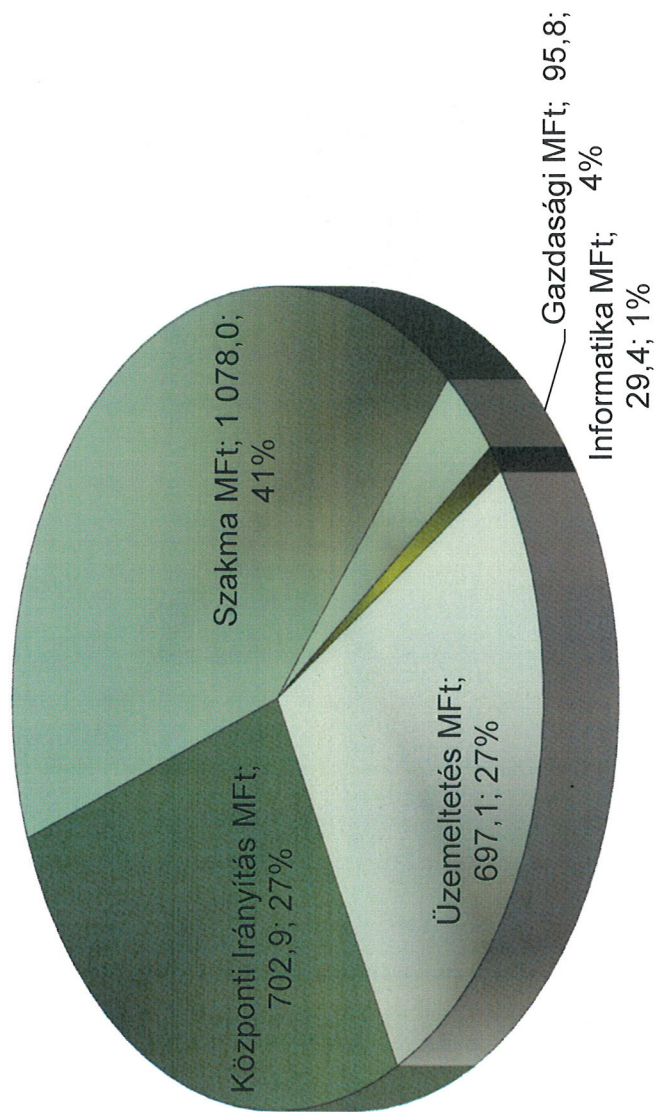
Összesen: 3.142,9 MFt

Bevétel 2016

- Központi, irányítószervi támogatás
- Működési bevételeiből: jegy, jogdíj, kiadvány MFt
- Működési bevételeiből: épülethasznosítás MFt
- Működési bevételeiből: alapfeladatnak megfelelő múzeumi szolgáltatás bevétele (pl. ásatás) MFt
- Működési bevételeiből: egyéb MFt
- Felhalm. és tökejei. bev. MFt
- Működési célú támogatás
- Felhalmozás célú támogatás
- Átvett pe. áh-n kívülről
- Maradvány MFt

Kiadás szervezeti egységenként 2016

2.) *Az előirányzatok alakulása – az előirányzatok és a pénzforgalom egyeztetése*

Előirányzat-változások és azok felhasználásának alakulása témánként

eFt

Megnevezés	Előirányzati összeg	Felhasználás	Maradvány
------------	---------------------	--------------	-----------

Kormány hatáskörében:

2015. évi bérkompenzáció	21.352	21.352	0
--------------------------	--------	--------	---

Irányító szervi hatáskörben:

EMMI fejezeti rendelkezésű keret terhére előirányzat-módosítás technikai fejlesztésre	21.905	21.905	0
EMMI fejezeti rendelkezésű keret terhére előirányzat-módosítás múzeumi mobilitásra	5.000	5.000	0
EMMI fejezeti rendelkezésű keret terhére előirányzat-módosítás technikai fejlesztésre és kulturális javak hazahozatalára	12.210	12.210	0
EMMI fejezeti rendelkezésű keret terhére előirányzat-módosítás vagyon-, munka-, tűzvédelemre	3.800	3.800	0

Intézményi hatáskörben:

2015. évi maradvány	411.774	411.774	0
Saját hatáskörű előirányzat-módosítás [egyéb működési és felhalmozási célú támogatás áh. belülről (Kulturális közfoglalkoztatás: Kormányhivatal, Studiolo felújítás: Miniszterelnökség) Kormányhivatal); egyéb működési és felhalmozási célú átvett pénzeszköz áh. kívülről]	522.023	148.237	373.786

OTKA pályázatok maradványa

eFt

Megnevezés	Maradvány
Ridovics Anna – Habán kerámiák	546

Az OTKA pályázatok maradványa a kutatási idők átfedése miatt jelentkezik, a felhasználás nem időarányos, a legtöbb esetben az utolsó évben jelentkeznek a nagyobb volumenű kiadások.

Személyi juttatások, munkaadókat terhelő járulékok, létszám alakulása

Az intézmény alapfeladatainak ellátását nagymértékben nehezítette, hogy rövid idő alatt 2007-ben és 2011-ben végrehajtott csoportos létszámleépítés után a megmaradt közalkalmazotti létszámmal kell változatlan feladatellátást megoldani. A közszférában alkalmazandó nyugdíjpolitikai elvekről szóló 1700/2012. (XII.29.) Korm. határozat 1.1. pontja rendelkezett a költségvetési szervekkel közalkalmazotti, vagy kormányzati jogviszonyban álló azon személyek jogviszonyának megszüntetése, vagy a megszüntetés kezdeményezése érdekében, akik a rájuk irányadó öregségi nyugdíjkorhatárt betöltötték, az öregségi teljes nyugdíjhoz szükséges szolgálati időt megszerezték. A Magyar Nemzeti Múzeum szervezetében közalkalmazotti jogviszonyban álló dolgozók közül 2016. évben 11 fő volt a fenti kormányhatározattal érintett, akik részéről továbbfoglalkoztatási igény nem merült fel.

- MNM Központ 8 fő
- MNM Rákóczi Múzeuma 3 fő

A humánerőforrást vizsgálva az intézmény átlagos állományi statisztikai létszáma 335 fő. Különös nehézséget jelent minden intézmény számára, hogy az utóbbi években egy éven belül akár többször is változnak a jogszabályok, ezzel feje tetejére állítják a nyilvántartást, ugyanakkor változatlan létszámmal kell a jogszabályban előírt feladatokat határidőre teljesíteni, nem beszélve arról, hogy a működtetést, üzemeltetést a közbeszerzési törvény szigorú keretei között kell végezni. 2002-ben volt utoljára béremelés (50%-os mértékben). Ez a mérték az elmúlt 13 évet figyelembe véve 3,8%-os béremelésnek felel meg, amely nem követte a valós infláció mértékét. A mai közalkalmazotti bérek messze elmaradnak a piaci viszonyok diktálta vállalkozói szférában lévő bérektől. Ennek törvényszerű következménye az, hogy a közalkalmazotti szférában nem lehet találni magasan kvalifikált gyakorlati szakembert, mert a piaci területen kifizetett munkabér nem versenyképes a közalkalmazotti bérekkel.

A Kjt. bérén kívül a nem rendszeres és külső személyi juttatások csak az olyan átvett pénzeszközök, pályázatok, célpénzek terhére lettek kifizetve, amely bevételek másra nem használhatók fel (pl.: OTKA pályázatok, NKA-s pályázatok közül a „Múzeumok Majálisa 2016.”, TÁMOP keretében megvalósult programok).

A 2016. évi bérkompenzációra 21.352 eFt (16.813 eFt személyi és 4.539 eFt járulék) támogatást kapott az Intézmény az EMMI-től, amely célzottan felhasználásra is került.

Közfoglalkoztatási program

A Magyar Nemzeti Múzeum a 2016. évi országos közfoglalkoztatási program 4. ütemében a muzeális intézmények teljes körű (szakmai és adminisztrációs) feladatait koordinálta, mint a múzeumi terület legnagyobb, országos hatókörű szakmai módszertani feladatokat ellátó intézménye. A múzeumi területen a kulturális közfoglalkoztatási program a szakmai munkát segítő azon feladatkörökre fókuszált, melyek hozzájárulnak a szakmai munka színvonalának erősítéséhez. A programban így az alábbi négy munkakörben alkalmaztunk kulturális közfoglalkoztatottakat: általános irodai adminisztrátor, iratkezelő, egyéb ügyfélkapcsolati munkatárs (közönségkapcsolati feladatok ellátására), valamint adatrögzítő. A programban Nógrád megyében közfoglalkoztatási szervezői képzésben 2 fő, Bács-Kiskun megyében ECDL (1-2-3-4-5 modul) képzésben pedig 3 fő vett részt a megyei kormányhivatalok szervezésében.

Az Országos Kulturális Közfoglalkoztatási Program (OKKP) megvalósítása tárgyában, a Budapest Főváros Kormányhivatala és a MNM között létrejött hatósági szerződés alapján az engedélyezett létszám: 210 fő volt. Az OKKP végrehajtása során tapasztalataink szerint területi megosztásban (például: Győr-Moson-Sopron megye, Vas megye, Zala megye) nehézséget okozott az engedélyezett létszám feltöltése tekintettel a nyílt, elsődleges munkaerőpiac által jóval nagyobb arányban és kedvezőbb feltételek mellett biztosított munkahelyekre. A Program során több intézmény jelezte a MNM felé, hogy a kulturális közfoglalkoztatási programban szeretne együttműködni, több partner intézmény azonban hosszú hónapokon át egyáltalán nem tudta feltölteni a létszámot, ezért lemondott a számára engedélyezett létszámról, más intézmények pedig kérték további létszám engedélyezését. A munkaerőigény átcsoportosítás, ill. létszámról és támogatásról való lemondás eredményeképpen létrejött hatósági szerződés 1. számú módosításával az engedélyezett létszám 199 főre módosult.

A Hatósági szerződés módosítás következtében a vissza nem térítendő támogatás összege is változott 319.683.357,- Ft összegre, amelynek bontása:

- közfoglalkoztatottak munkabére: 235.750.791,-Ft
- szociális hozzájárulási adó: 31.826.727,-Ft,
- közvetlen és anyagköltség: 49.963.439,-Ft,
- szervezési költség: 2.142.400,-Ft.

A Program ideje alatt kilépő 73 közfoglalkoztatottból 46 fő talált állást az elsődleges, nyílt munkaerőpiacon és munkavállalóként dolgozott tovább, 14 fő közalkalmazotti jogviszony létesítése miatt kérte a közfoglalkoztatási jogviszonya közös megegyezéssel történő megszüntetését. A fennmaradó létszám (13 fő) a közfoglalkoztatott oldalán felmerülő egészségügyi, családi okok, vagy továbbtanulás miatt kérte a közfoglalkoztatási jogviszonya megszüntetését.

Bérgazdálkodás

A kiemelten teljes munkaidősöknél:

- besorolási összbecsítés 962.691 eFt
- beállási szintje 2.865 eFt
- kereset növekedés (tárgyévi és az előző évi besorolási bér hányadosa): 107,42 %

<i>Pótlékok, pótlék fajtánként (éves szinten)</i>	<i>fő</i>	<i>eFt</i>
nyelvpótlék	44	8.040
egészségügyi pótlék	35	8.024
címpótlék	10	1.530
vezetői pótlék	43	20.874
tudományos pótlék	118	13.732
egyéb pótlék	11	2.554

Belépő dolgozó: 44 fő

A belépő dolgozók között volt pl. gyűjteménykezelő, főmúzeológus, jegypénztáros, portás, titkárnő, gépkocsivezető, villanyszerelő, könyvtáros

Kilépő dolgozó: 33 fő

A kilépők között volt pl. adminisztrátor, restaurátor, főmúzeológus, villanyszerelő, jegypénztáros, gazdasági szakalkalmazott, közművelődési szakember

Szakmai létszám megoszlása:

182 fő

archeológus	2
régész	27
történész	6
numizmata	4
művészettörténész	7
néprajzos	2
könyvtáros	9
restaurátor	20
közművelődési alkalmazott	15
egyéb tudományos alkalmazott	
tárlatvezető	5
muzeológus	32
múzeumi informatikus	5
egyéb szakmai alkalmazott	23
műszaki szakmai alkalmazott	25
összesen	182

Üzemeltetési létszám megoszlása:

154 fő

gazdasági igazgató	1
gazdasági vezető	3
belső ellenőr	1
jogász	
ügyvitel	36
műszak	33
teremőr, éjjeli őr, porta	44
raktáros	3
informatikus	5
kisegítő alkalmazott	28
összesen	154

mindösszesen	336
---------------------	------------

Egy főre eső átlagbér: 239 eFt/hó.

Dologi kiadások alakulása, takarékosági intézkedések

A 2016. évi költségvetés tervezésekor a műszaki terület által megtervezett üzemeltetési kiadásokkal szemben az EMMI-től kapott keret-levezetési lapot lebontva a költségvetési keretszámok csak szűkebb üzemeltetési költségeket engedtek meg olyan területeken, mint például a villamos-energia, a gázfogyasztás esetében, a takarításnál, ingatlan karbantartásnál, a gépkocsik fenntartásánál, az Auschwitz-i állandó kiállításunk üzemeltetésénél és a gépek, berendezések karbantartásánál. Az elmúlt három év nagymértékű támogatás csökkenése (46,5%) és az infláció (a KSH szerinti 1,7%) miatt már nincs meg a szükséges fedezet a házfenntartás kiadásaira sem. A lecsökkent humán erőforrás munkáját segítő szakmai szolgáltatások igénybevételére, gyűjteménygyarapításra, restaurálásra fordítható támogatás az összköltségvetésnek az 1,2%-a mértékében áll szabadon rendelkezésre, amely ma csak pár méternyi autópálya megépítésének felel meg. A 23.446 eFt „Meghatározott közgyűjteményi szakmai feladatra” rendelkezésre álló állami támogatás az intézmény szakmai szervezeti egységeinek kiadásaira nyújtott fedezetet, úgymint szakmai anyag vásárlása, konferencia-

részvételek, tudományos rendezvények, kutatóutak, kiadványok, közművelődési- és marketing-tevékenység, illetve a Könyvtár folyóirat-beszerzései. Továbbá főként NKA-s pályázatok önrész-vállalását oldottuk meg szintén ebből a szakmai keretből, kiemelten a Múzeumok Majálisa nagyrendezvényünk önrészét, tekintettel arra, hogy azt csak részben tudtuk más belső forrásból – a Majális során keletkezett bevételből – finanszírozni.

Beruházás

184.707 eFt

Magyar Nemzeti Múzeum_Budapest:

Beszerzésre kerültek többek között: digitális mikroszkópkamera 43eFt, fényképezőgép 105eFt, digitális fényképezőgép és tartozék, digitális mikroszkóp 846eFt, fighter, softbox, reflektor 78eFt, kameracsere és munkadíj 131eFt, mikro sütő 27eFt, szalagos számológép 35eFt, hőmérő 20eFt, kávéfőző 10eFt, vaku, reflektor 155eFt, asztal 63eFt, alumínium létra 8eFt, multifunkciós szerszám 38eFt, okos telefonok 141eFt, fényképezőgép állványtok 77eFt, fejlupe optivisorok 30eFt, szőnyeg 86 eFt, porszívó 29eFt, led lámpák 3.829eFt, emlékkiállítás installáció gyártása 7.395eFt, klíma berendezés 336eFt,

Informatikai eszközök: winchester 2.147eFt és külső winchester 104eFt, monitor 266eFt, videomonitor 240eFt, notebook 634eFt, lap-top 189eFt, nyomtató 117eFt, szerver 4.541eFt, szerver beüzemelése, tűzfal 298eFt, szoftverek 1.178eFt, szoftverek szerverhez 1.122 eFt, USB, videokártya, processzor, memória, PC konfiguráció 394eFt, médialejátszó 157eFt, DVD lejátszó 54eFt, számítógép 6.920eFt, projektor 152eFt.

Biztonsági kamerarendszer 94eFt, kamera, objektív 57eFt, étk. garnitúra 45eFt.

Tervjavaslat (szellemi alkotás megvétele): 1.000eFt, tervjavaslat (ötletpályázat):3.543eFt, tervjavaslat (kert pályázat): 500eFt.

Múzeumkert műszeres vizsgálat dokumentáció: 2.212eFt, Múzeumkert felmérés szakvélemény: 3.800eFt, Múzeumkert tud. dokumentum: 1.000eFt, Múzeum környező épületei fejl. terv: 7.490eFt, Múzeumkert rek. tervezői munkák: 9.980eFt, látványterv műszaki dokumentáció 2.750eFt, kiviteli terv, kiáll. installáció 2.950eFt.

Szakmai: elektronikus adatbázis, szakmai lapok, újság, folyóirat előfizetés 346eFt, könyvtárgyarapítás 3.543eFt, 2db díszváza 250eFt, gyűjteménygyarapítás aukción 819eFt, lexikonok 128eFt, egyéb gyűjteménygyarapítás 1.167eFt, bronz gyűjtemény 25eFt, Történeti Tár 20eFt, szabadkőműves jelvény 36eFt, szalongarnitúra 598eFt.

MNM Rákóczi Múzeuma

Többek között: szoftver vírusirtó licenc telepítéssel 107eFt, permetező háló 23eFt, kültéri kamerák 108eFt, irattartó szekrény, polc, állvány 652eFt, karfás forgószek 15eFt, információs idegenforgalmi táblák 596eFt, alum. létra tartozékokkal 38eFt, nyomtató 57eFt, utazóágy vendégszobába 9eFt, futószőnyeg 32eFt, digitális videó rögzítő tartozékokkal 240eFt, hűtőszekrény 97eFt, műanyag kerti szék 100db 170eFt, spaletták készíttetése 617eFt, bolyler 27eFt, régészeti tároló rekeszek 33eFt, „Jegymester” pénztárgéprendszer 402eFt. Könyvtárgyarapítás 725eFt, műtárgyvásárlás 805eFt.

MNM Mátyás Király Múzeuma_Visegrád

Többek között: Mikrosóft win 157eFt, animációs film 3704eFt, szoftver 48eFt, Qvadrokopter tartozékokkal 663eFt, villanybolyler csere 44eFt, fényképezőgép

memóriakártyával 61eFt, Iphone és telefon 199eFt, könyvtár bejárati ajtó, kerti kapu készíttetése 130eFt, audioguide, jeladó, fejhallgató 383eFt, számítógép 272eFt. Könyvtári gyűjteménygyarapítás 101eFt.

MNM Vármúzeuma Esztergom

Promóciós kisfilm 500eFt, mennyezetmegvilágító lámpa 1.546eFt, halogén izzós reflektor átalakító 1.000eFt, lámpatestek 1.547eFt, üvegezett műanyag nyílászáró 198eFt, walkie-talkie 78eFt, vízforralók 11eFt, riasztó és beléptető kamerarendszer bővítés 1.884eFt.

MNM Palóc Múzeuma

Monitor android boks 132eFt, vitrin 200eFt, kiállítási paraván 118eFt.

Könyvtári gyűjteménygyarapítás 5eFt, műtárgygyarapítás 1.300eFt, jelvények 18eFt, fénykép-, éremgyűjtemény 30eFt.

Régészeti és Leletfeldolgozási Főosztály valamint a Daróci úti ingatlan

ARIADNE pályázathoz tartozóan: winchester bővítés 379eFt, IPAD tokkal 165eFt, raklapemelő „béka” 77eFt, achát mozsár törővel 82eFt, navigációs készlet + véd. 163eFt, fémdetektor tartozék 20eFt.

Pályázatok felhasználása

MNM központ

Többek között: közfoglalkoztatottak részére informatikai eszközök, szoftver 14.634eFt, adattároló 182eFt, winchesterek 295eFt, szkennerek 4.805eFt, nyomtató 35eFt.

Szakmai: digitális mikroszkóp 12.644eFt, mikroszkóp 2.145eFt, „országjáró” kiállítási installáció 7.720eFt, kromotípiák 360eFt, festményvásárlás 2.880eFt, arany karperec 3.200eFt, Ybl Miklós építész portré 500eFt, egyéb műtárgyvásárlás 570eFt.

Egyéb: fűnyíró 270eFt, mobiltelefon 94eFt, fűrógép 12eFt.

MNM Balassa Bálint Múzeuma

A 2013-ban a Vármúzeumhoz csatolt Balassa Múzeum a biztonságtechnika tekintetében rendkívül elmaradott volt, ezért az eltelt időszakban folyamatosan történt ennek fejlesztése. A 2016-os pályázati pénz elsősorban a Mindszenty téri iroda és gyűjteményi épület fejlesztését szolgálta, ennek keretében a meglévő riasztórendszert kibővítették a főépület minden helységének védelmére. A Balassa Múzeum dobozi utcai raktárában az ott elhelyezett gyűjteményi és egyéb anyagok mindeddig semmilyen elektronikus védelem alatt nem álltak, ezért rendkívül fontos volt a riasztórendszer kiépítése ezen a helyszínen is. Kiépült a riasztórendszer, valamint bővítésre került a kamerával őrzött területek száma. A felhasznált pénzből tovább bővítettük, a folyamatos kapcsolattartásra alkalmas 2015-ben bevezetett belső rádióhullámos rendszerünket.

Felújítás

27.946 eFt

Magyar Nemzeti Múzeum Budapest

Auschwitzi Állandó Magyar Kiállítás rekonstrukciós terv 810eFt,

Több infrastruktúra fejlesztési projekt előkészítése folyik (terveztetéssel), melyek jelen pillanatban még az előkészítési fázisban vannak:

Múzeumkert:

Sikeres ötletpályázat után napjainkban is folyik a teljes Múzeumkertet rekonstrukciós munkák tervezése és hatósági egyeztetése.

SEUSO Kiállítás:

Elkészültek a végleges tervek az MNM Főépület Apponyi folyosó, Todoroszku termek területét érintő, leendő SEUSO kiállítási terek teljes infrastrukturális megújítására (hűtés-fűtés, klimatizáció, párástítás-páramentesítés rendszerének kiépítése, légtechnika kialakítása, új világítástechnika és új köpadló). Jelen pillanatban a projekt közbeszerzési eljárásai folynak.

Rádiótömb:

Rövidesen a Magyar Nemzeti Múzeum kezelésébe kerülnek a Rádiótömb épületei. Elkészültek a használattal kapcsolatos koncepciótervek a Károlyi Alajos Palota, az Eszterházy Palota, a Stúdióépület, valamint a Bródy Sándor utca 5-7. szám alatti Irodaépület vonatkozásában. A terveket beadtuk.

A **Könyves Kálmán körüti épület** energiahatékonysági felújításának munkálatai – melyek 2015. júliusától 2016. májusáig tartottak –, az infrastrukturális fejlesztés mellett az ORRK működését számos esetben gátolták. Február végéig ablak és fűtés nélkül dolgoztak kollégáink. A gyakorlatok rendszeres átcsoportosítása, a műtárgyak költöztetése az aktuálisan biztonságos területekre, a bútorok mozgatása, a berendezés fóliával való többszöri borítása, majd takarítása sok energiát és szervezést igényelt, több hetet elvett a munkaidőből és hátráltatta a munkatervi feladatok elvégzését (kevesebb előadás és publikáció készült, a tudományos kutatások is háttérbe szorultak). A felújítást során megszűnt az ORRK internet ellátása, jelenleg 2 munkaállomáson van gyenge minőségű hálózati kapcsolat. Az internet és a korszerű számítástechnikai eszközök hiányai is nehezítik a gördülékeny munkavégzést és többletmunkát jelent a dolgozók számára. – Az energiahatékonysági felújítás következtében az alagsori épületrész környezeti jellemzői megváltoztak, a természetes szellőzés megszűnése és a gyakori beázások a helyiségek penészedését okozták, ezzel veszélyeztetve a munkatársak és hallgatók egészségét, valamint a műtárgyak stabil állapotát.

A **Daróczi úti telephelyen** újabb, ismét feszített ütemű költözködésre került sor 2016. májusában. A telephely északi szárnyában tárolt anyagokat a déli szárnyba kellett átszállítani, és a déli szárnyban őrzött leleteket és ásatási felszerelést kisebb területen csoportosítani. Az intézmény több egységét is érintő költözés következtében a Régészeti tár anyagaihoz való hozzáférés nagyon nehezkesé vált, és helyszűke miatt további leletanyagok odaszállítása csak korlátozott mértékben lehetséges. Az ásatási felszerelés Daróczi úti elhelyezése a hozzáférési nehézségek miatt ugyancsak nem szerencsés. További problémát jelent a pincében kialakított kőtár, az anyagot kutatók méltatlan körülményekkel szembesülnek, a raktártérben elhelyezett roter megközelítése, javítása pedig szükséghelyzetben nehezen megoldható.

A telephely déli és keleti szárnyának földszintjén elhelyezett műtárgyraktárakat a Nemzeti Levéltár költöztetése miatt a Forster Központ a déli szárny emeletére költöztette. A műtárgyak hozzáférhetősége ezáltal romlott, a feszített ütemű kivitelezés hiányosságait a Forster Központ jogutódjának javítania szükséges a műtárgyak biztonsága érdekében.

Az MNM-NÖK Adattárat a Forster Központ részlegeinek beköltözése miatt a Forster Központ ideiglenesen a raktárépület déli szárnyába helyezte el. Mivel a felújítás megakadt, az Adattár jelenleg nem használható.

MNM Vármúzeuma Esztergom

Studiolo falképeinek restaurálása 20.000eFt (Miniszterelnökségi tám.), harangtartó állványszerkezet felújítása 174eFt, fahíd felújítása 386eFt, halogén izzós reflektor átalakítása 1.270eFt.

Megoldódott a Vármúzeum udvara alatti középkori pince beszakadt födémzetének helyreállítása. A problémák az 1980-as évek kezdődtek, amikor a fölötte levő – addig szigetelő – talajréteget két méter mélységben megbolygatták, így a csapadél lejutott a

homokkőbe vájt pincébe. A problémát fokozta a 2000-es helyreállítás, ami miatt további víz jutott a kőbe. Ezért 2002-2003 tájáig ideiglenes fadúcolással látták el. Már akkor felmerült egy végleges megoldás terve, azonban erre pénzügyi keretek hiánya miatt nem került sor. Emiatt 2007-ben a fa ácsolat olyan súlyosan károsodott, hogy ki kellett cserélni. Ekkor ugyanúgy csak állagmegóvásra került sor, a szigetelést nem oldották meg, a víz továbbra is befolyt a pincébe. Mindezek miatt 2016-ra ez az ácsolat is elkorhadt, a földem a keleti oldalon beszakadt. Ez szükségessé tette egy végleges megoldás keresését, amikor nem szerves anyagból készült maradandó burkolattal látjuk el a pincét.

MNM Balassa Bálint Múzeuma

Balassa B Múzeum (Megyeháza), tetőjavítás – saját költségvetésből, részlegesen elvégezve
Babits M Emlékház szerkezeti javítása – Önkormányzati támogatással – megvalósult

Pályázatok felhasználása:

Batthyány emlékszoba felújítása 635eFt,

II.3.) Az intézményi bevételek alakulása

Működési és felhalmozási jellegű bevételek

	eFt			
Működési és felhalm. bevételek jogcímenként	2016. évi eredeti ei.	2016. évi mód. ei.	2016. évi teljesítés	2015. évi teljesítés
Könyv, kiadvány, hang- és képi anyag értékesítése	9.955	9.955	7.274	8.917
Bérleti és lízing díjbev.	-	-	-	-
Termek, helyiségek bérleti díja	76.449	64.924	38.817	54.070
Jegybevételek	356.560	309.211	304.364	244.895
Tárgyi eszközök bérbeadásának díja	-	-	626	90
Alaptevékenységhez kapcsolódó bevételek (pl: feltárásokhoz kapcsolódó bevétel, műtárgymásolat készítés, stb.)	19.678	80.659	6.750	30.336
Egyéb bevételek (műk. kiadásokhoz kapcsolódó ÁFA visszatérülés, jogdíjak, oktatás, konferenciák részvételi díja, stb.)	57.258	270.783	377.701	1.015.143
Felhalmozási és tőke jell. bevétel	-	676	676	94

Összesen műk. és felh bev.	519.900	736.208	736.208	1.353.545
-----------------------------------	----------------	----------------	----------------	------------------

A táblázat 2016. évi tényadatainak a 2015. évi tényadatokhoz történő összehasonlításakor több szembevető és lényeges változás mutatkozik.

Az 1513/2014. (IX. 16.) Korm. határozat 5. pontja rendelkezett az MNM-NÖK 2014. december 31-i hatályú megszüntetéséről. Azok az alaptevékenységi körbe sorolt feladatok, amelyeket eddig a Magyar Nemzeti Múzeum az MNM-NÖK révén látott el, jelentős része – a 372/2014. (XII. 30.) Kormányrendelet értelmében – átkerült a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központhoz. Mindezekből következik, hogy azon feladatok, amelyek nem kerültek át a Forster Központhoz, továbbra is az MNM látja el. E rendelkezésekkel az MNM-NÖK gyakorlatilag „kiüresedett”, így ennek hatása jelentkezik az alaptevékenységhez kapcsolódó bevételeknél a 2015. és a 2016. évi tényszámok összehasonlításánál.

A jegybevételen ugyanakkor némi emelkedés mutatkozik az előző évi tényadatokhoz képest, amely a jegystatisztikák adatai alapján az év második felére tehető, különösen az intenzívebb kommunikációs tevékenységünknek köszönhetően. A Magyar Nemzeti Múzeum emellett mindent megtesz annak érdekében, hogy a működési bevételeit még inkább növelje, de ehhez olyan nagy attrakcióval megvalósítható kiállítások, rendezvények kellenének, amelyekkel magasabb bevételt lehetne tervezni és teljesíteni. A pályázati lehetőség ugyanakkor minimális, hiszen a nagy EU-s projektekből a Közép-magyarországi régió jelenleg nem meríthet, az NKA-s pályázati lehetőségek egyre szűkülnek. Sokkal jobb gyakorlat lehetne az, ha lehetősége lenne az irányító szervnek arra – tekintettel a 3 éves költségvetés tervezésre –, hogy előre megállapodást kössön az intézményekkel konkrét nagyszabású kiállítások megvalósítására. Így lehetne biztosítani magasabb bevételi forrást.

A jegybevétel emelkedéssel ellentétben a bérleti díjakból származó bevételeknél is visszaesés mutatkozik – az alaptevékenységhez kapcsolódó bevételekhez hasonlóan –, ami viszont a Múzeumkertben történő általános parkolási lehetőségek megszüntetéséből adódik. A korábbi évek bérleti díjaiban nagy arányt képviseltek azok az esetek, amikor különböző cégek keresték meg a Múzeumot azzal, hogy a környékbeli filmforgatások idejére biztosítsunk számukra parkolási lehetőséget a Múzeumkertben.

Pénzeszköz átvétel

547.488 eFt

Az átvett pénzeszközök teljes egészében a szakmai tevékenységet szolgálták.

<i>Működési célra átvett pénzeszközök áh. kívülről: 3.441 eFt (096)</i>	eFt
ALAPÍTVÁNY A KÖZJÓÉRT	2.000
NAV Szja 1%	141
RINGIER AXEL SPRINGE támogatása Fényképtár	1.000
A-Híd Építő Zrt.támogatása KSF/Múzeumi majális	150
Neutzer Kft. támogatása ESZTÖR NAPOK	150

<i>Felhalmozási célra átvett pénzeszközök áh. kívülről: 990 eFt (097)</i>	eFt
Dolgozói lakáshitel törlesztések	990

Felhalmozási célú támogatás áh. belülről: 127.832 eFt (092)

eFt

Miniszterelnökség Külső vitrin	1.024
Miniszterelnökség Esztergom rekonstrukció	118.000
Miniszterelnökség Szirák	8.808

Működési célú támogatás áh. belülről: 415.224 eFt (091)

eFt

Amszterdami Egyetem BTK CEMEC támogatás (0916303)	7.485
Magyar Művészeti Akadémia Hemző kiállítás (0916304)	2.000
Országjáró Múzeum 2. KKETTKK	25.000
Miniszterelnökség Balácska állomány óvás	998
Miniszterelnökség Állandó Múzeum Történeti kiállítás.	1.500
Miniszterelnökség Gyűrkönyv kiadvány	2.200
Miniszterelnökség külső vitrin kapszolg.	276
Miniszterelnökség Esztergom RE- Igeidők a reformáció 500 éve c. id.kiáll. és pr.	59.800
Miniszterelnökség Szirák Teleki kriptá	6.192
Köztársasági Elnökség támogatás goblein gyűjteményi gyarapítás	2.880
EMMI Palotanegyed rekonstrukció	2.000
EMMI IV. Károly koronázása 100 év ideiglenes kiállítás	42.800
KKETK 56-os kiállítás	30.000
NKA Pulszky- Matiné (0916306)	400
NKA Robert Cap kiáll.	1.000
NKA Új intézmény arculat	1.451
NKA Királyi Palota kut. Visegrád	1.000
NKA Fényképtár műtárgyak vásárlása	630
NKA Művészettörténeti kiadvány Radnóti	800
NKA Palóc Múzeum Néprajzi és helytörténeti gyűjt.	1.300
NKA Múzeumi Hétfők - Műhelybeszélgetések a Palóc Múzeumban	300
NKA Múz. Palota 100 éve kiadvány Palóc Múzeum	800
NKA Folia Historica évkönyv	500
NKA Körmöczy kötet	2.800
NKA Zalavár középkori településmaradványok feltárása Zalaváron	2.000
NKA „A cserép igazat mond” kiadvány	900
NKA MNM 100 Rejt. kiadvány Császtvay	1.200
NKA Támogatás tudományos jelentős. régészeti leletek vásárlására	3.150
NKA Megmentett műkincsek 2016. kiáll. és katalógus	1.000
NKA Múz. Majális 2016. MNM	11.000
NKA Múzeumok Éjszakája Palóc Múzeum	150
NKA Múzeumok Éjszakája Balácska	50
NKA Élő népviseletek a Palócföldön konf. Palóc múzeum	350
NKA Kontakt kiállítás	1.500
NKA Pulszky estek	500
NKA Múzeumi Hétfők Palóc Múzeum	350
NKA Nemz. szakm. továbbk.	600
NKA Keleti Éva 85- Sosem látott képek c. fotóalbum kiadása	500
NKA Telek Balázs fotóművész hagyaték fotó megvétele	400
NKA Dr. Fodor I. kiadvány megjel.	500
NKA Kossuth kiállítás Törökország	800
NKA Keleti Éva fotó kiállítás	2.700

NKA Pataki Nagyasszonyok	800
NKA A királyok Visegrád	500
NKA Kert. P. DN Visegrád	750
Palóc Múzeum közfoglalk.	2.044
Sárospatak közfoglalk.	9.039
Múzeumi Majális Esztergom	120
MNM közfoglalk.	186122
2016. évi OKP előleg vissza BP/1316-4/16	-10.623
Ip. Kamara Belvarner Ha Egom (0916307)	200
Esztergom Város Önkormányzata 2016. évi KU	2.100
EMMI Batthány emlékház	1.500
Székesfehérvári Önkormányzat Országjáró Múzeum PRJ kiáll.	250
Nemesvámos Önkormányzati támogatás	500
Balassagyarmat Városi Önkormányzat Múzeum koncert sorozat Palóc Múzeum	60
Sárospatak ostrom	100

II.4.) A maradvány feladatteljesítéssel összefüggő alakulása

2015. évi előirányzat maradvány

411.774 eFt

Az Intézmény 411.774 eFt összegű 2015. évi maradványa – 100%-ban kötelezettséggel lefedett, amelyből 100.000 eFt még nem került felhasználásra.

2016. évi előirányzat maradvány

539.676 eFt

Az Intézmény 2016. évi maradványát – 100%-ban kötelezettséggel lefedett – a felügyeleti szerv (EMMI) általi jóváhagyás után, a jogszabályi előírásokat szigorúan betartva 2016. június 30. napjáig a következők szerint használta fel:

eFt

OTKA pályázatok maradványai	546
NKA pályázatok maradványai	969
2016. év előtti maradványból: 1.) 100.000e Ft Országjáró Múzeum program díszvagon felújítása a közbeszerzési és egyéb feladatok elhúzóódása miatt később valósul meg; 2016. évi maradványból: 1.) A SEUSO kincsek kiállítására kapott összeg áthúzódó része 95.275e Ft (közbeszerzési eljárás)	195.275
Rendkívüli kormányzati intézkedések kapott támogatás maradványa 1.) 1812/2014. Korm. határozat: Daróci út 3.sz. alatti raktártelephely felújítására kapott összeg: 47.153eFt, 2.) 1437/2016. Korm. határozat: A SEUSO kincsek kiállítására kapott összeg áthúzódó része (közbeszerzési eljárás): 50.000eFt.	97.153
Miniszterelnökség: 1.) Az Esztergom Vármúzeum Studiolo felújítására kapott 218.444eFt összegből 190.500eFt a munkálatok során feltárt nem várt események miatt még nem lett elkölthető	245.733

2.) A Sziráki Teleky kriptá műemléki felújítására kapott 15.000eFt, 3.) A reformáció 500. évfordulójára kapott 70.000eFt maradványa csökkentve a utófinanszírozású pályázatok és az Új Nemzeti Múzeum projekt megelőlegezett kiadásai(39.100eFt) Nemzetközi konferenciával összekötött Gulág minikiállítás 1.100eFt maradványa	
---	--

II.5.) Az Európai Unió forrásból megvalósuló programok alakulása

MNM Mátyás Király Múzeuma

A 2010. évben megvalósításra került Közép-Magyarországi operatív Program a „Visegrádi királyi palota turisztikai funkcióbővítő programja – Mátyás Király Történelmi Játsszópark létrehozása” című projekt (KMOP-3.1.1/C-2008-0003).

A pályázat fenntartási időszakban van, az ötödik évről a záró fenntartási jelentés beküldésre került, melynek ellenőrzése 2016. december 15-én megtörtént, elfogadásáról még nem kaptunk értesítést.

MNM Vármúzeuma

2016-ban nem volt Európai Unió forrásból megvalósuló programunk, mindössze egy fenntartási szakaszban lévő projektünk van: KDOP-2.1.1/B-12-2012-0005.

MNM Balassa Bálint Múzeuma

2016-ban nem volt Európai Unió forrásból megvalósuló programunk, mindössze egy fenntartási szakaszban lévő projektünk van: TIOP 1.2.2-11/12012-0077 “A múlt nem halt meg, hanem hat reánk”... (Babits Mihály) Látványtár a Balassa Bálint Múzeum gyűjteményének legjobb darabjaiból.

MNM Palóc Múzeuma

„A palóc etnokultúra kincsestára – tanulmányi raktár, látványtár kialakítása” (TIOP 1.2.2. 09/1- 2010-0038; fenntartási időszak)

„A Palóc Múzeum múzeumpedagógiai programjai” (TÁMOP; fenntartási időszak)

A kedvem nagyobb lett, tehetségem pedig megvan hozzá...” (TÁMOP 3.2.11/10-1-2010-0098; fenntartási időszak)

Nógrádi Kincsestár. A múzeumi levéltári könyvtárak lehetőségterének bővítése, Nógrád megye társadalmi gazdasági felemelkedése érdekében adatbázis létrehozása, digitális katalógus. (TÁMOP 3.2.4-08/1-2009-0013; fenntartási időszak)

II.6.) Vagyongazdálkodás, az immateriális javak és tárgyi eszközök állományának alakulása

Csak az anyaintézmény Budapesten 5 helyszínen, ezen kívül 9 megyében, 17 helyszínen, összesen 22 helyszínen az ország különböző részein látja el feladatát. A Múzeum által vagyonnekelt 425.185 m²-nyi területéből mintegy 33.299 m² kiállítási, közönségforgalmi, bemutatóhelyi rész, 7.659 m² a gyűjteményi raktárak, 362.409 m² park és ásatási terület, a fennmaradó rész pedig a szakmai-működési, üzemi és egyéb kiszolgáló terület. A legújabbak 2013. január 1-jétől kerültek a Múzeumhoz a korábban a megyei múzeumi hálózathoz tartozó

muzeális intézménynek, úgymint a Palóc Múzeum, a balácapusztai római kori villagazdaság, a Báthori István Múzeum, a Vay Ádám Muzeális Gyűjtemény, az esztergomi Balassa Múzeum.

Ezekben az intézményekben közel 4 milliós tételszámú gyűjtemény őrzéséről, állagmegóvásáról és bemutatásáról kell gondoskodni és a korábban jelzett hatalmas ingatlanok fenntartását, működtetését, üzemeltetését is biztosítani kell.

Az Intézmény mindenkori költségvetése a teljes körű szakmai feladatellátás érdekében merül fel úgy, hogy ezt a munkát hivatott segíteni, támogatni, mind a pénzügyi és műszaki terület.

Az MNM felel azért a korábban megfogalmazott ingatlan vagyonért, amely a kezelésében van, de semmi forrás lehetősége nincs, hogy megőrizze a 2006-ban befejezett, de csak a főépületet érintő rekonstrukciós minőséget, hiszen annak is már közel 10 éve. Figyelembe véve a 17 milliárdos ingatlanvagyon értékét, a 2 milliárdos költségvetésből csak 0,099%-a áll rendelkezésre felújításra, így az ingatlanok állaga már a közel 10 éves viszonylatban is romlik. A törvény nem engedi meg a műemléki ingatlanok értékcsökkenésének elszámolását, de attól mára 30%-os minőségi romlás indult el, nem beszélve a beépített gépészeti eszközökről, amelynek amortizációja 7 év. Az MNV Zrt. a vagyonkezelési szerződésünk keretében a tulajdonosi jogokat gyakorló szerv, és az MNM mint kijelölt vagyonkezelő azonban forrás hiányában már nem tud eleget tenni azon kötelezettségének, hogy az ingatlan értékét megtartsa.

Ingatlanfejlesztésre, beruházásra a költségvetésünk 1,2%-a áll rendelkezésre, ezzel szemben számos tagintézménynél, nem utolsósorban a Főépület esetében szükség van a korábbi rekonstrukciós fejlesztések tovább vitelére.

Az MNM Főépületének 2006-ban megtorpan a rekonstrukciója. 2009-ben az akkori főigazgatói és gazdasági vezetésnek köszönhetően sikeresen lebonyolított egy nemzetközi tervpályázatot, amely célja a főépület és környezetének (a Múzeumkert, a földalatti területek bevonása, az előkerült pincerendszer bevonása) fejlesztését megalapozó építészeti tervek, valamint az engedélyezési tervek elkészítését végző tervező kiválasztása volt. A Magyar Nemzeti Múzeum, mint az ország első, legrégebbi múzeuma különleges helyet tölt be a magyar művelődéstörténetben és a múzeumi világ életében. Nemzeti közgyűjteményként stratégiai szerepe van az ágazati politikában és az ország kulturális életében. Kiemelkedően gazdag gyűjteményei, intézményi hálózata, tárgyi, személyi és pénzügyi feltételrendszere alapján az országhépítés gazdag tárházát adja, nemzetközi kapcsolati hálója fontos a magyar kultúrdiplomácia szempontjából. A Kormányzat részéről felismerést nyert, hogy fontos a Múzeum jelenlegi helyzetét látni és meghatározni a továbblépés legfontosabb elemeit. Az MNM megújításának átfogó célja a közönség minél jobb és hatékonyabb kiszolgálása, valamint a Magyar Nemzeti Múzeum jelenlegi főépülete és a Palotanegyedben kialakítandó új épületek közötti fizikai kapcsolat megteremtése.

Sárospatakon, a Vörös-torony lefedése, Visegrádon a Királyi Palota rekonstrukciójának befejezése, Esztergomban a várszínház kialakítása, hogy ezzel is mind nagyobb látogató forgalmat generáljon az intézmény, az új tagintézmények közül pedig a Palóc Múzeum rekonstrukciója, a Báthori Múzeum kiállításának megújítása kulcsfontosságú szerepet tölt be a Magyar Nemzeti Múzeum fejlődésében.

A Nemzeti Kastélyprogrammal és a Nemzeti Várprogrammal kapcsolatos egyes feladatokról, valamint az ezekkel összefüggő kormányhatározatok módosításáról szóló 1977/2015. (XII. 23.) Korm. határozat rendelkezései, valamint a fővárosi Palotanegyed kulturális célú fejlesztésének előkészítéséről szóló 1382/2016. (VII. 21.) Korm. határozatban foglaltak mind az előzőekben jelzett rekonstrukciós megtorpanást hivatott szolgálni.

A parkolási kérdéseket hosszú távon is rendezi a Magyar Nemzeti Múzeum parkolási szükségleteivel kapcsolatos intézkedési tervről szóló 1409/2016. (VII. 29.) Korm. határozat, melynek értelmében a 1088 Budapest VIII. kerület, Pollack Mihály tér alatt található, a Budapest belterület, 36561/0/A helyrajzi számon nyilvántartott mélygarázs a Magyar Állam tulajdonába került. Az MNM kezdeményezte a Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt. felé a mélygarázs vagyongazdálkodásba vételét, és az ehhez szükséges irányító szervi hozzájárulással együtt a vagyongazdálkodási szerződés megkötése, illetve a birtokba vétel 2016. decemberében megtörtént.

A fenti ingatlanfejlesztésen túlmenően ugyanakkor kiemelkedően fontos az intézmény munkáját segítő technikai és egyéb eszközök cseréje, mind a restaurátori, mind az ásatási területen, mind a tudományos területen dolgozók körében.

Az Intézmény vagyon állományváltozása a következőképpen alakult: e Ft

Állományi érték [eFt]	2015.	2016.
Immateriális javak	15.923	25.418
Tárgyi eszközök	14.191.887	17.558.264

II.7.) Tulajdonosi részesedés „NÉ”

0

II.8.) Alapítványok

A Magyar Nemzeti Múzeum Alapítvány részére 2016-ban a Szja felajánlott 1% kiutalása 55 eFt.

2016. december 31.

Gazdálkodó szervezet megnevezése	Saját tőke értéke	Jegyzett tőke értéke (eFt)	Állami tulajdoni részesedés		Költségvetési támogatás összege (eFt)	Költségvetési támogatás célja
			Aránya (%)	Összege (eFt)		
MNM Alapítványa	1.732	600	-	-	-	-

II.9.) A követelések és kötelezettségek állományának alakulása

A tavalyi év során kiküldött felszólítások eredményeképp a Magyar Nemzeti Múzeum 2016. év végi követelések állománya több, mint 90%-kal csökkent, 599.659 eFt-ról 52.054 eFt-ra. A kötelezettség állománya is csökkent 89%-kal, 393.242 eFt-ról 43.445 eFt-ra.

A behajthatatlan követelések egyebekben az év végi kiszámlázás, ugyanakkor a MÁK év végi zárása miatt keletkeztek. A további behajtás érdekében fizetési felszólítást küldtünk ki.

II.10.) A letéti számla pénzforgalma „NÉ”

II.11.) A kincstári körön kívüli számla pénzforgalma „NÉ”

II.12.) Befizetési kötelezettségek éves teljesítése „NÉ”

II.13.) Egyéb információk

Költségvetési felügyelet

A Magyar Nemzeti Múzeumhoz 2016. január 1-jei hatállyal költségvetési főfelügyelőt rendelt ki a Magyar Államkincstár 2016. december 31-ig szóló határozott időre. A költségvetési felügyelői kirendelés pozitív hatással jelentkezett a Múzeum gazdálkodásában különösen abból a szempontból, hogy a kötelezettségvállalások intézményen belüli rendjét sokkal hatékonyabban tudta ellátni és elláttatni a gazdálkodási szakterület a múzeumi szakterülettel együttműködve. Első ízben bruttó 300 ezer forint feletti, majd később csak bruttó 500 ezer forint feletti kötelezettségvállalások esetén kellett a szerződéseket, megrendelőket előzetesen a költségvetési felügyelővel jóváhagyatni. A tartozásállomány alakulásában is pozitív tendencia jelentkezik. Az előirányzatok felhasználása arányos felhasználást mutatott. A költségvetési főfelügyelővel jó munkakapcsolat alakult ki, az Intézmény munkáját segítette.

ÁSZ ellenőrzés

2016. augusztusában az Állami Számvevőszék átfogó ellenőrzést kezdett meg a Magyar Nemzeti Múzeum pénzügyi- és vagyongazdálkodása tárgyában 2012-2015. évekre vonatkozóan. Az ezzel kapcsolatos adatszolgáltatások, helyszíni ellenőrzések 2016. év végéig zajlottak, az ellenőrzés folyamatban van. Jelen beszámoló készítésekor várható a jelentés tervezet megküldése a Múzeum részére.

Biztonság, vagyon-, tűz- és munkavédelem

Az MNM Biztonsági osztálya a 2016-évi munkatervi feladatait maradéktalanul végrehajtotta. Az év során a Magyar Nemzeti Múzeum és intézményei sérelmére elkövetett vagyon elleni bűncselekmény nem történt.

1./ Filiálék

a) Személyi kérdések

A biztonságban közreműködő személyi állomány létszáma továbbra is kritikusan alacsony. Jelentős a probléma e tekintetben a

- Balassa Bálint Múzeum,
- Palócz Múzeum,
- Báthori István Múzeum

- Sárospataki Rákóczi Múzeum vonatkozásában, de nem tekinthető kielégítőnek a Visegrádi Mátyás Király Múzeum helyzete sem.

b) Biztonságtechnikai ellátottság

2016-évben a filiálék közül jelentős fejlesztést hajtott végre az MNM Esztergomi Vármúzeuma, amely ennek végrehajtásához megkapta a teljes éves EMMI támogatást.

Kisebbségi fejlesztésekre, technikai eszköz cserékre került sor Balácán, valamint a Vay Ádám múzeumban is. Ezeket a fejlesztéseket az intézmény saját erőből oldotta meg.

A filiáléknál végzett bejárások tapasztalatai alapján elmondható, hogy bár mindegyik rendelkezik valamilyen szintű vagyonvédelmi rendszerrel, azonban egyes intézmények tekintetében, a meglévő eszközök alacsony színvonalúnak, vagy elavultnak tekinthetők, felújításuk előbb utóbb elkerülhetetlen.

2016-ban az MNM. Sárospataki Rákóczi múzeum irányítása alatt működő Sárospataki Néprajzi kiállítóhelyet ideiglenesen be kellett zárunk, mivel az épületet „könnyező gomba” támadta meg. A bezárással egy időben az ott elhelyezett műtárgyakat visszaszállítottuk a sárospataki Rákóczi Múzeumba.

c) Tűzvédelem

2016-ban nem volt fejlődés a filiálék tűzjelző rendszereinek tekintetében sem, továbbra sem épült meg a balassagyarmati Palóc Múzeum teljes körű tűzjelző rendszere. Erre várhatóan 2017-ben fog sor kerülni, a tervezése már megkezdődött.

2./ MNM főépület

2016-évben fejlesztésre nem került sor.

Továbbra is jelentős gond a tűzjelző rendszer központjának és érzékelőjének cseréje, amely azonban központi támogatás nélkül nem oldható meg.

Belső ellenőrzés

A Magyar Nemzeti Múzeum belső ellenőrzésének aktuális Stratégiai ellenőrzési terve 2014-2017 időszakra 2013. 11. 01. hatállyal lépett életbe. Az 2016. évi ellenőrzési tervezés ehhez illeszkedően készült el, a Főigazgató jóváhagyta és továbbította az EMMI Ellenőrzési Főosztály vezetőjének.

A belső ellenőrzési tervezés alapja, a teljes tevékenységi területet lefedő kockázatelemzés, mely a belső ellenőrzés által készül, továbbá kiegészítik az MNM ISO Minőségirányítási rendszeréhez kapcsolódó belső audit jegyzőkönyvek információi.

Az éves ellenőrzési tevékenység tervezésénél elsődlegesen a legkockázatosabb területek, folyamatok kerülnek a tervbe. Az ellenőrzési feladat végzésekor a teljes érintett területet lefedi az ellenőrzés.

Az MNM Főigazgatóság Belső ellenőrzési egysége 1 fő volt.

2016-ben végrehajtott feladatok:

<i>Tárgy</i>	<i>Cél</i>	<i>Módszer</i>
terv szerinti: Az MNM 2015. évi belső szabályzatai, ügyrendjei vizsgálata utóellenőrzése.	Az intézkedési tervek megvalósulásának vizsgálata.	Intézkedési tervek alapján információk gyűjtése, szabályzatok, dokumentumok, nyilvántartások vizsgálata.
terv szerinti: Az MNM kötelezően közzéteendő adatok közzététele megvalósításának ellenőrzés.	Biztosította-e a Múzeum a hatályos Info tv. előírásainak megvalósítását? Rendszeres-e közzététel frissítése?	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.
terv szerinti: Az MNM Informatikai feladatellátás szabályozottságának ellenőrzése.	Az MNM informatikai működés szabályozottsága megfelelően biztosítja-e az előírásoknak megfelelő működést, szervezettség dokumentáltság megfelelő-e?	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.
terv szerinti: Az MNM Régészeti és Leletfeltárási Főosztály kialakításának ellenőrzése	Az MNM Régészeti és Leletfeltárási Főosztály kialakítása, működése dokumentáltsága megfelelően biztosítja-e a alapfeladatok ellátását?	Szabályzatok, adatok elemzése és értékelése, dokumentumok és nyilvántartások vizsgálata, információk gyűjtése.
terv szerinti: Az MNM 2015. évi Műtárgyvédelmi és Restaurátor Főosztály (MRF) kapacitástervezési és felhasználási tevékenysége utóvizsgálata.	Az intézkedési tervek megvalósulásának vizsgálata.	Intézkedési tervek alapján információk gyűjtése, szabályzatok, dokumentumok, nyilvántartások vizsgálata.
előírt feladatok: Minden évben kötelező adminisztrációs feladatokon túl, az intézményi kockázatelemzési-, teljesítményértékelési rendszer és az ellenőrzési nyomvonalak fejlesztésének kezdeményezése, előkészítése egyeztetések lebonyolítása, tervezetek véleményezése, jóváhagyásra előterjesztése. Az évközbéli ÁSZ vizsgálatok számára adatszolgáltatások, egyeztetések biztosítása.	kockázatelemzési-, teljesítményértékelési rendszer és az ellenőrzési nyomvonalak fejlesztése	egyeztetések, véleményezés.

tanácsadói tevékenység:

Az MNM belső kontrollrendszerének működéséhez kapcsolódó szükséges fejlesztések elősegítése, ennek érdekében végzett tanácsadói tevékenység (szabályzat-tervezetek véleményezése, döntés-előkészítő dokumentumok, nyilvántartás-tervezetek, szervezet fejlesztési programok előzetes véleményezése).

Elmaradt ellenőrzés: nem volt.

Az MNM jogszabály által előírt szervezeti átalakításához kapcsolódó 2015. évi Alapító Okirat módosítást 2015. 02. 11-én tették közzé, mely alapján újabb SzMSz módosítás készült. A módosított SzMSz hosszas egyeztetés után csak 2015. 09. 24-én lépett hatályba.

Ezek után ismételten 2016. 01. 01-i hatállyal Alapító Okirat módosítás következett be az MNM Vésztő-Mágor Történelmi Emlékhely irányító szerv döntése alapján történő kiszervezése miatt 2015. 12. 30-án. Így újabb SzMSz módosítást kellett készíteni. A módosítás 2016. 12.31-ig nem készült el, és e jelentéstétel időpontjáig sem történt meg.

Az intézmény vezetésében 2016. 07. 01-i hatállyal változás történt. Az új főigazgató 5 év időtartamra Varga Benedek lett.

A belső ellenőrzés tervezése során nem volt előrelátható illetve tervezendő a többszöri és időben jelentősen elhúzódo SZMSZ hatálybaléptetés, mely által a szervezeti átalakítások és vezetői döntések hatálybalépése is elhúzódo.

Továbbá a késéssel, de aktuálisan jóváhagyott SzMSZ-ben foglaltak ellenére nem alakították meg az MNM Informatikai Főosztályát. Az MNM informatikai egysége (2fő) a Főigazgató közvetlen irányítása alatt működött 2015. 09. 24-óta MNM Informatikai Csoportként.

Az MNM informatikai működés vizsgálata szerepelt a 2016. évi tervben.

Az elmúlt években többszöri, már-már rendszeresen megvalósuló szervezeti átalakítások lebonyolítása, szabályozásokban, a működésben való átvezetése jelentős soron kívüli kapacitást von el, jelentős nehézséget jelent a Múzeum számára.

Terven felüli ellenőrzési feladat: nem volt.

A belső kontrollrendszer javítása érdekében tett javaslatok:

A belső kontrollrendszer rendszer kialakítása a NGM útmutatói és a jogszabályi előírások szerint kezdődött. E feladatot nagymértékben segítette az intézmény minőségirányítási rendszerének bevezetése. A rendszer felülvizsgálati auditja ez évben is sikeres volt, mely továbbra is biztosítja az ISO minőségirányítási rendszer követelményeinek való megfelelést.

Megvalósult a Múzeum tevékenységeinél a legfőbb folyamatok meghatározása, ellenőrzési nyomvonalainak táblázatba foglalása. **Az ellenőrzési nyomvonalak további fejlesztése folyamatosan szükséges.**

Az intézményi szintű Kockázatkezelési eljárásrend valamint a Szabálytalanságok kezelésének eljárásrendje a 2015. 09. 24.-i hatályú jóváhagyott új SzMSz mellékleteiként jóváhagyta a kultúrpolitikáért felelős miniszter és az MNM Főigazgatója.

Valamennyi szervezeti egység ügyrendje tartalmazza az intézményi kontrollrendszer szervezeti egységen belüli feladatainak kidolgozását. A kockázatkezelési és szabálytalanságkezelési eljárásrend a szervezeti egységek szintjén az ügyrendjükbe is beépült.

II.1. A belső kontrollrendszer szabályszerűségének, gazdaságosságának, hatékonyságának és eredményességének növelése, javítása érdekében tett fontosabb javaslatok:

Vizsgálat címe	Megállapítás Következtetés	Javaslat
MNM szabályzatai ügyrendjei utóvizsgálata	1. Az utóellenőrzés során megállapítható, hogy a 2015-ben feltárt hiányosságok közül (34db 100%) 6 esetben egyáltalán nem történt intézkedés (17,6 %);	Biztosítsa, hogy a Főigazgató által kiadott utasítások maradéktalanul, határidőre, dokumentáltan megvalósulnak. A Főigazgató úr haladéktalanul intézkedjen, szigorú szankciók megfogalmazásával az érintett vezetők felé arról, hogy az évek óta előírt, kötelezően elvégzendő

	2. A 2015. 04. 07-én ismételten kiadott főigazgatói utasítás alapján a dokumentumok közül (28 db-100%) 12 db (57,6%) felülvizsgálata és aktualizálása nem történt meg; 3. Az aktualizált dokumentumok közül 7 db (43,75 %) közzététele nem történt meg a Múzeum belső honlapján a jóváhagyás után. •	feladataiknak haladéktalanul tegyenek eleget, azokat pótolják és a továbbiakban a rendszeres feladataiknak tegyenek eleget. A Főigazgató úr haladéktalanul gondoskodjon a hónapok óta jóváhagyásra benyújtott dokumentum-tervezetek jóváhagyásáról. Jelölje ki a főigazgatóságon szabályzatok koordinációjáért felelős munkatársat.fe
MNM számára kötelezően közzéteendő adatok közzététele megvalósítása	• az MNM nem rendelkezik a hivatalos honlap és kapcsolódó honlapok működtetésére vonatkozó szabályozással; • a hivatalos honlapon megjelenített közérdekű kötelező adattartalom nem teljeskörűen (2012. évi LXIII tv.) biztosítja a jogszabályi előírások biztosítását, betartását; nem különíti el az intézmény számára jellegénél fogva nem releváns, az intézmény működése szempontjából nem releváns illetve közzéteendő adatok körét. Nem különíti el az aktuális illetve archivált közzétételt. • a kötelezően közzéteendő adatok közzététele során az érintett adatfelelősök (MNM KAD 2§) kijelölése, az MNM KAD 4§ alapján kijelölt KAD szervezeti egységben a feladatok dokumentált kijelölése nem történt meg a munkaköri leírások nem tartalmazzák a kapcsolódó feladatokat, a közzétételi lista II/13. p. szerinti adatvédelmi felelős megjelölése nem történt meg. • jelenleg az I.	Az MNM AO szerinti átalakulásának 2016. 01. 01-i hatálybalépése óta az MNM SzmSz módosítás-tervezete nem készült el. Rendelje el az MNM AO-ban foglaltak szerint, az SzmSz módosítás-tervezet mielőbbi elkészítését. Haladéktalanul rendelje el a Főigazgató, a hiányzó MNM hivatalos honlaphálózatának működését meghatározó szabályzat elkészítését. A Főigazgató biztosítsa az MNM KKA szabályzat kiegészítését, egyúttal dokumentáltan jelölje ki az adatfelelősök körét a kötelezően közzéteendő adatszolgáltatás előírások szerinti biztosításához. A fenti megállapítások alapján a szabályzatok összehangolása, aktualizálása, kiegészítése, pontosítása szükséges. Biztosítsa az adatközlők számára a feladatok dokumentált kiadását. A Főigazgató haladéktalanul intézkedjen a vonatkozó kötelező feladatok felügyeletéről, a feladatok és a munkatársak kijelölésének dokumentálásáról. Biztosítsák az Info tv. és a 2012. évi LXIII. tv. előírásainak megfelelő intézményi kötelező adatszolgáltatást. Tekintettel a területért felelős Általános főigazgató-helyettes tartós távollétére, döntsön a honlappal kapcsolatos kötelező feladatok átadásáról. Egészítsék ki

	szervezeti és személyzeti és a II. tevékenységre működésre vonatkozó adatok tekintetében nem biztosított az kötelezően közzéteendő adatszolgáltatás felügyelete illetve az előírások szerinti frissítés folyamatos végrehajtása. A hatályos, kötelezően közzéteendő adatszolgáltatással kapcsolatos intézményi szabályozások előírásai megvalósításának év közbeni vezetői nyomon követése nem történt meg.	az MNM hivatalos honlapján közzétett közérdekű adatok körét az Ellenőrzés fenti megvalósításra vonatkozó megállapításai alapján. A Főigazgató alakítsa ki a vonatkozó vezetői ellenőrzés rendjét és ezáltal biztosítsa a rendszeres nyomonkövetést, hogy a Múzeum számára jogszabályban elrendelt, kötelező adatszolgáltatást az előírások szerinti tartalommal és rendszerességgel végezzék el.
Az MNM Informatikai feladatellátás szabályozottsága	Kontrollkörnyezet Jelentős kockázatot jelent, hogy az MNM Informatika szabályozottsága nem teljes körű, nem aktualizált; 2015/2016. évi időszak vonatkozásában dokumentált, intézményi szintű kockázatelemzést nem végeztek. Az informatikai szervezet nem megfelelő kialakítása miatt a meglévő kontrollok kialakítása sem nyújt megfelelő védelmet a felismert kockázatokkal szemben, nem biztosítják a kockázatok kezelését. A meglévő kontrollok nem eredményesen működnek, nem történt meg minden szükséges kontroll kialakítása. MNM Informatikai tevékenységéhez kapcsolódó teljeskörű információs és kommunikációs rendszer fejlesztése szükséges. Intézményi szinten az informatikai hozzáférés technikai fejlesztése szükséges. Az informatikai szervezet nem megfelelő kialakítása miatt a vonatkozó	Vizsgálja felül az MNM rendelkezésre álló informatikai szervezeti egységének jelenlegi helyzetét és a rendelkezésre álló informatikai erőforrások egységes szervezeti egységbe rendezésének lehetőségét. A Javaslat 1-ben megfogalmazott MNM informatikai erőforrás felülvizsgálat és szervezeti egység kialakítás után haladéktalanul rendelje el a vonatkozó szakmai szabályzatok, Ügyrend, nyomvonalak elkészítését és biztosítsa azok jóváhagyását. Haladéktalanul hozzon intézkedést az MNM Informatikai egység szakmai vezetésének biztosítására. A Javaslat1-ben megfogalmazott MNM informatikai erőforrás felülvizsgálat és egységes szervezeti egység kialakítás után haladéktalanul rendelje el a vonatkozó munkaköri leírások elkészítését. Vizsgálják felül a szükséges működés, a jelenlegi feladatellátás, az intézményi sajátosságok és a kapcsolódó elvárások tekintetében a szakmai létszám bővítésének lehetőségét, a szükséges források biztosításának lehetőségét. A Javaslat1-ben megfogalmazott MNM informatikai erőforrás felülvizsgálat és egységes szervezeti egység kialakítás után haladéktalanul rendelje el a majdan kijelölt szakmai vezetőtől az intézmény informatikai fejlesztésére vonatkozó stratégiai

		monitoring rendszer sem megfelelően működik.	és erőforrás terv elkészítését.
Az MNM Régészeti Feltárási és Leletfeldolgozási Főosztály kialakítása		Jelentős kockázatot jelent, hogy az MNM hatályos Alapító Okirata alapján még nem készült el az SzMSz módosítása, ezáltal a létrehozott új szervezeti egységek belső szabályozása sem teljes körűen léphetett érvénybe; 2015/2016. évi időszak vonatkozásában dokumentált, intézményi szintű dokumentált kockázatelemzést az MNM nem végzett. Az RF és ATL tevékenységeinek főosztályvezetői kontrollja rendszeres, a beszámoltatás értékelés rendszere hatékonyan biztosítja a megfelelő működést. A telephelyen akreditált elektronikus iratkezelő rendszer működik, az intézmény hivatalos levelezőrendszerének elérése megoldott, az informatikai eszközök technikai avulása miatt jelentős fejlesztésre lenne szükség, mely körülmény jelenleg még átlagos kockázatú. az MNM RF és ATL tevékenységi körére vonatkozó monitoring teljes körűen működik.	Biztosítsa haladéktalanul az Intézmény számára 2015. 12. 22-én kelt 60473/2015. 202-013-2-1/16.Főig. sz. 2015. 12. 30-án kihirdetett és 2016. 01. 01-től hatályos Alapító Okirat előírása szerinti Szervezeti és Működési Szabályzat módosításának végrehajtását az SzMSz 11. pontjában foglaltak szerint. Ehhez kapcsolódóan intézkedjen a MNM RF és ATL által előkészített dokumentum tervezetek jóváhagyásáról. Vizsgálják felül az előírt feladatellátást. Biztosítsák a forrást az előírt, folyamatos feladatellátáshoz szükséges szakemberek felvételéhez.
MNM utóellenőrzés	MRF	A belső szabályozások, az MRF ÜR és a munkaköri leírások kiegészítése, módosítása megtörtént. 2016. évi időszak vonatkozásában dokumentált, intézményi szintű kockázatelemzést nem végeztek. Az MRF főosztályvezetői vezetői tevékenység	az MRF főosztályvezető vezetői megbízását 2016. 01. 01-től 2016. 12. 31-ig a pályázattal eljárás nélkül ismételt meghosszabbította a Főigazgató. 2017. 01. 01-i hatállyal a pályázattal eljárás megindítása szükséges; Az intézményi szintű kockázatkezelési rendszer fejlesztése terén nem történt előrelépés.

	fejlesztése megtörtént, a vezetői ellenőrzés hatékonysága nőtt. A jóváhagyott MRF Ügyrend kiegészítése, módosítása megtörtént, a szakmai felügyelet a teljes Múzeumra kiterjesztése, a munkaigények felmérése megvalósult, az iratkezelés és dokumentáltság fejlesztése megtörtént. az MRF főosztályvezető vezetői tevékenységi körére vonatkozó monitoring fejlesztése megtörtént.	A gyűjteményi főigazgató-helyettes intézkedési tervében foglalt 1-3, 5-6 pontban előírt intézkedések megvalósultak, a 4 pontban előírt írásbeli figyelmeztetés, szankcionálás helyett csak szóban történt meg.
--	--	---

A 2016. évi ellenőrzésekhez kapcsolódóan, tekintettel az év közbeni főigazgató váltásra a korábbi főigazgató nem készítette el a hatáskörébe utalt (1/2016, 2/2016, 3/2016. sz) intézkedési terveket illetve nem tette meg a szükséges intézkedéseket.

Az új főigazgató belépése után a belső ellenőrzési vezető ismételten beterjesztette a szükséges intézkedési terv készítésére a 1/2016, 2/2016, 3/2016. sz ellenőrzési jelentéseket.

A vezetőváltáshoz szükséges átmenet időigényével magyarázható, hogy az intézkedési tervek határidőre nem készültek el. A szükséges intézkedések túlnyomó többsége az SZMSZ-módosításhoz kapcsolódik, ezért a megvalósítás is elhúzódik.

Ugyanakkor a 2016. évi ellenőrzésekhez kapcsolódó szükséges intézkedési tervek a belső ellenőrzés éves beszámolási időszakáig elkészültek.

A Főigazgató az intézkedések megvalósulásának alakulásáról beszámolót kér. A beszámolót továbbítja a belső ellenőrzési egységnek. A nyomon követést a Belső Ellenőrzési Kézikönyv előírásai szerint végzik.

Mellékletek:

1. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum 2016. évi közbeszerzései
2. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum területeinek funkcionális bontása m2 2016.
3. sz. melléklet: A Magyar Nemzeti Múzeum bérleményei 2016.
4. sz. melléklet: 2016. évi színes illusztrációk (fotók)

A Magyar Nemzeti Múzeum 2016. évi közbeszerzései

közbeszerzés tárgya	eljárási forma	nyertes megnevezése, szerződéskötés dátuma, ellenszolgáltatás összege
Tűz- és munkavédelmi feladatok ellátása a Magyar Nemzeti Múzeum és intézményei részére tárgyában (szolgáltatás megrendelés, megbízási szerződés)	nemzeti eljárásrend, közvetlen ajánlattételi felhívás megküldésével induló eljárás (Kbt. 122/A. § (1) bekezdés) ME engedély száma: nincs (a Miniszterelnökség hallgatással adta meg az engedélyt az eljárás indításához és lezárásához)	LIMA-ANDO Bt. , 2016. I. 18., 23.040.000,- Ft + ÁFA
Teremfelügyelői feladatok ellátása a Magyar Nemzeti Múzeum főépülete és Vértesszőlősi Bemutatóhelye részére tárgyában (szolgáltatás megrendelés, megbízási (keret)szerződés)	nemzeti eljárásrend, közvetlen ajánlattételi felhívás megküldésével induló eljárás (Kbt. 122/A. § (1) bekezdés) ME engedély száma: KÖF/3879/2015	FodoRekreátor Kft. , 2016. II. 22., 22.422.400,- Ft + ÁFA
AZ „Aranyvonat” (ereklye szállító vasúti kocsi) átalakítása és felújítása (szolgáltatás megrendelés, vállalkozási szerződés)	uniós eljárásrend, hirdetmény közzétételével induló tárgyalásos eljárás (Kbt. 89. § (2) bekezdés b) pontja szerint) ME engedély száma: nincs (a Miniszterelnökség hallgatással adta meg az engedélyt az eljárás indításához és lezárásához)	Dunakeszi Járműjavító Kft. - MÁV Nosztalgia Kft. közös ajánlattevők , 2016. VI. 30., 78.737.000,- Ft + ÁFA
A Magyar Nemzeti Múzeum részére 4 db	uniós eljárásrend, verseny	EURO ONE Számítástechnikai Zrt. - Flaxcom Holding Zrt.-

laptop, 7 db erősebb számítógép és 32 db normál számítógép beszerzése (árubeszerzés, adásvételi szerződés)	újraindítása során lefolytatott közbeszerzési eljárás a központosított közbeszerzési rendszerben lefolytatott keretmegállapodásos eljárásban (Kbt. 110. § (4) bekezdés b) pontja) (nem ME engedélyköteles eljárás)	NETvisor Zrt. - Profitexpert Kft. - Rufusz Computer Informatika Zrt. - Szintézis Zrt. - Telvice Kft. közös ajánlattevők, 2016. VIII. 13., 6.783.385,- Ft + ÁFA
A Magyar Nemzeti Múzeum részére festékpatronok beszerzése (árubeszerzés, adásvételi szerződés)	uniós eljárásrend, verseny újraindítása során lefolytatott közbeszerzési eljárás a központosított közbeszerzési rendszerben lefolytatott keretmegállapodásos eljárásban (Kbt. 110. § (4) bekezdés b) pontja) (nem ME engedélyköteles eljárás)	EURO ONE Számítástechnikai Zrt. - Flaxcom Holding Zrt. - ManOpen Irodatechnikai Kft. - Rufusz Computer Informatika Zrt. - Selectrade Digital Kft. - Szintézis Informatikai Zrt. - Szinva Net Informatikai Kft. közös ajánlattevők, 2016. IX. 30., 84.835,- Ft + ÁFA
A Magyar Nemzeti Múzeum – Országos Kulturális Közfoglalkoztatási Program megvalósításához szükséges informatikai eszközbeszerzés (árubeszerzés, adásvételi szerződés)	nemzeti eljárásrend, közvetlen ajánlattételi felhívás megküldésével induló eljárás (Kbt. 115. § (1) bekezdés) ME engedély száma: KÖF/2121/2016	WSH Számítástechnikai, Oktató és Szolgáltató Kft., 2016. XII. 12., 14.683.690,- Ft

A Magyar Nemzeti Múzeum 2011. április 1. napját követően a saját forrásból megvalósuló beszerzéseket a közbeszerzések központi ellenőrzéséről és engedélyezéséről szóló 46/2011. (III. 25.) Korm. rendelet, illetőleg a 2015. november 1. napja óta hatályos, a közbeszerzések központi ellenőrzéséről és engedélyezéséről szóló 320/2015. (X. 30.) Korm. rendelet szabályainak megfelelően a Miniszterelnökség engedélye mellett indítja el, illetőleg zárja le (lásd a fenti ME engedély számokat).

A Magyar Nemzeti Múzeum területeinek funkcionális bontása m2 2016.

2.sz. melléklet

Terület funkcionális bontásban	MNM Budapest	MNM Rákóczi Múzeuma Sárospatak	MNM Mátyás Király Múzeuma Visegrád	MNM Palóc Múzeuma Balassagyarmat	MNM Vay Ádám Muzeális Gyűjteménye Vaja	MNM Báthori István Múzeuma Nyírbátor	MNM Balassa Bálint Múzeuma Esztergom	MNM Esztergomi Vármúzeuma Esztergom	Összes Terület [m ²]
Kiállítási terület	6.752	4.244	1.838	630	517	369	302	2.070	16.722
Közönségforgalmi terület	1.734	636	12.613	444	233	322	50	545	16.577
Gyűjteményi raktárak	4.476	718	997	211	45	167	521	524	11.064
Szakmai tevékenység helyiségei	3.579	54	553	118		24	434	71	5.258
Szakmai tev. kiszolgáló tev. h.	632	287	0	66	40	47	153	59	2.206
Igazgatás területe	675	25	78	22	36	29	20	157	1.042
Üzem. terület műhelyek, raktárak kazán-klima gépházak, őrség stb.	10.587	1.148	767	38	131	524	159	635	15.299
Összes terület:	28.435	7.112	16.846	1.529	1.002	1.482	1.639	4.061	68.168
Bemutatóhely, romkert, ásatási terül.	142.367	77.418	32.401	967	70.617	2.604	80	35.955	362.409
Építmények	498	0	0	172	0	0	0	0	670

A Magyar Nemzeti Múzeum bérleményei

Megnevezés	Terület nagysága m²
MNM Papírrestaurátor műhely Bp. Visegrádi u. 15.	189
MNM Műtárgyvédelmi, Módszertani és Képzési Osztály Bp. Könyves K. krt. 40.	1.070
MNM Műtárgy raktár Bp. Koronafürt. U. 44./b	2.244
MNM Műtárgy Raktár Depó, Néprajzi Múzeum	293
MNM Palóc Múzeuma Műtárgy raktár Balassagyarmat, Civitas Fortissima tér 2.	780
Néprajzi Kiállítóhely, Sárazsádány Fő út 39. HRSZ 68	3.189
Összesen:	7.765

Esztergom, ESZTÖR napok

Budapest, Keleti Éva kiállítás megnyitó

Budapest, Tündérkert ezüstje kiállítás

Budapest, Utolsó felvonás IV. Károly koronázása kiállítás

„Rejt/Jel/Képek’56 – A forradalom titkos művészete” kiállítás sajtótájékoztató

Atlasz Gábor kiállításmegnyitó Esztergom

Sárospatak Múzeumi Majális

